گوتارێن من

روژهات سەعید

کومەکا گوتارانە د روژناما وار ، گوڤارا چاڤدێر و ڤەژەن دا هاتینە بەلاڤکرن

http://www.kurdipedia.org rojhats@yahoo.com

روژنامە وار

ژ بەری دەهـ سالا، پشتی دەهـ سالان

رێزگرتنەك بو ئەحمەد كایای

دەمێ وی ژ ڤێ جیهانێ وەغەر كری ژ وەلاتێ خو دوور و هاتی ڤەشارتن ب دویراتیا سەدان كیلومێترا ژ گەلێ خو ب هزارەهان بێ بەختی و پەیڤێن نە رەوا لێ هاتنە ئاراستە كرن، ئەوی چ تاوان نەكربوون، چ خەلەتی دەربارەی كەسەكێ نە كربوون، چ یاسا پێشێل نەكربوون،مافێ كەسێ نە خوار بوو، مە بەحسا هونەرمەندێ كورد ئەحمەد كایا یە ئەگەرێ دوورئێخستنا وی نە زمانێ قەدەغە كری كوردی بوو نە ژی بلند كرنا ئالایێ كوردان بوو، لێ دەهان بەلكی سەدان پلان ل دوور وی ڤە هاتنە ڤەهاندن تا بووین ئەگەرێ هندێ كایا ژ ناڤ ئاخا خو و ژ وی وەلاتی دویر ببیت یێ لێ بووی و مەزن بووی،وەلاتەكێ ئەوروپی ئەو هەمبێز كر و د ناڤ ئاخا خو دا خودان كر، ژ بەری بمریت بو دەمێ چەند هەیڤەكا د ئاهەنگەكا خەلات دابەشكرنێن هونەری سەر ب دەزگەهەكێ میدیایی ڤە گوت "دێ كلیپەكا كوردی چێكەم و یێ پەخش نەكەت دێ حسابێ لگەل كەم"، ژ وێ شەڤێ پلانا دەست پێ كر، ب دەهان سترانبێژێن وەلاتپارێزێن سەردەڤ هێرش لێ كرن ژ بلی گەف و پەیڤێن كرێت و تا مری ژی بەردەوام بوون،روژنامە و گوڤارێن توركی ئەحمەد كایا كرە مەزنترین دوژمنێ وەلاتێ توركیا هژمارەكا زور یا دادگەها ل سەر هاتنە تومار كرن، پشتی بورینا دەهـ سالا ئاهەنگەك ژ لایێ هەڤژینا وی (گولتەن كایا) ی ڤە هاتە رێكخستن و چەندین سیاسەتمەدار ژ پارت و رێكخراوێن سیاسی، سترانبێژێن ب ناڤ و دەنگ ژ كورد و توركان و حەزژێكەرێن وی بەشدار بوون ب راستی ئاهەنگ د جهێ خو دا بوو ژ بەر كو رێزگرتنەك مەزن ل گیانێ وی هاتە گرتن، بەلێ پشتی چ؟ ئەرێ ڤێ ئاهەنگێ چ رامانا خو هەبوو؟، پشتی كەسەك دمریت ئێدی چ مفا هەیە هندەك كەس روندكا بو ببارینن، بوچی ژ بەری دەهـ سالا كەسەكێ ئەڤ هزرە نەدكر؟ ئەو كەسێن دوهی بووین ئەگەرێ دویر كەفتنا وی ژ وەلاتێ وی ئەڤروكە ژ نوی شینیێ بو دانن و رێزگرتنا خو بو دیار بكەن، ئەڤ كەسێن هە چەند راستگو نە؟، دێ ل بیرا مە بیت پشتی ئەحمەد كایا هاتی ڤەشارتن ل مەزارگەهەكا فرەنسی ل پاریس هاتی ڤەشارتن ل دەڤ سینەماكارێ كورد و هەڤال قەدەرێ یلماز گونەی كلیپەك ل كەنالێن كوردی دهاتە پەخشكرن ل ئەوروپا ژ بەر كو ل وەلاتێ كایای كوردی زمانەكێ نە ناسیار بوو و قەدەغە بوو، لێ دڤێت چ جارا ئەم ژبیر نەكەین و ژبیرا كەسێ نەبەین كو كورد هەردەم هەبووینە و دێ هەبن و وانا زمانەك هەیە ئەو ژی كوردی یە، دێ چەوا و كی دێ شێت تشتەكێ هەیی ئینكار كەت؟ بوچی ئەو كەسێن ب رولێ وەلاتپارێزیێ رادبوون دبوونە ئەگەرێ دویركەفتنا كورەكێ خو ؟ ما نە ئەو بوون مافێن مروڤایەتیێ پێشێل دكرن، كی سەركەفت د ڤێ ركەبەریێ دا و زیان ب كێ كەفت؟، ب راستی ژی ڤان پرسیارا بەرسڤەك دڤێت،بەرسڤەكا ژ دل و متمانە و بەرسڤەكا وەسا كو هەركەسەكێ پشت راست بكەت و گومانێ ژ دەڤ هەركەسێ راكەت و نەهێلیت، و كی دێ بەرسڤا ڤان پرسیارا دەت؟

خەونا لوثر كینگی بجهـ هات ، یا مەشعەل تەموی ژی دێ بجهـ هێت !

مارتن لوثر كینگ ئەو كەسێ ژ بەری چل و هەشت سالا ل بەر پەیكەرێ لینكولنی ل واشنتون خەونا خوە گوتی و خەونا وی ئەو بوو ل ویلایەتێن نەتەوەیێن ئێكگرتی جوداهیا پیست ڕەش و سپیا نەمینیت ،دكتور مارتن لوثر كینگی پارێزەرێ مافێن پیست ڕەشێن ل ئەمریكا دژیان دگوت ((من خەونەكا هەی روژەكێ چوار زاروكێن من نە ب گورەی پیستێ وانا بەلكی ب كەسایەتیان وان بهێنە هەلسەنگاندن)) و گەلەك دەم نەبوری ل سەر بورینا ڤێ گوتنێ لوثر كینگ ل روژا 4 ی نیسانا 1968 ل مێمفیسا باژێرێ تێننێسێ هاتە تیرورکرن و مارتن لوثر كینگی ل سالا 1964 ێ ژ بو هەولێن وی یێن دابینركرنا ئاشتیێ ل سالا 1964 خەلاتێ نوبل یێ ئاشتیێ ب دەست خوە ڤە ئینا ، و پشتی بورینا چەند سالەكێن درێژ پیست ڕەشەك ب ناڤێ (باراك ئوباما) دبوو سەروكێ وی وەلاتی و دبوو خودانێ كوچكا سپی ئەو كوچكا دەمەكی ڤەدەغەكری بو پیست ڕەشا، هەلبژارتنا ئوبامای بو سەروكاتیا ویایەتێن نەتەوەیێن ئەمریكا ڕویدانەك مێژووی بوو د مێژوویا مروڤایەتیێ دا تایبەت یا ئەمریكا و د بوو ئەگەرێ جوداهیا پیستان ب ئێكجاری، و ژ بەری چەند روژەكان نڤێسەر و چالاكڤانێ كوردێ روژئاڤایێ مەشعەل تەمو ژ لایێ رژێما بەعسا ئەسەدی ڤە هاتە تیرورکرن، وەكهەڤیەكا مەزن و زور دناڤبەرا مارتن لوثر كینگی دا هەبوو، یا ژ هەمیێ بەرچاڤتر وەرگرتنا مافەكێ ڕەوا بوو ل ئەمریكایێ د وی دەمی دا پیست ڕەش ژ گەلەك مافێن وان هاتبوون مەحروم كرن و ئەو ب رێزا هەڤوەلاتیێن ئەمریكا نەدهاتنە هژمارتن و ل سوریایێ كوردێن ڤی وەلاتی ناسنامە نەبوو هەر وەكی نە ژ كەسێن وی وەلاتی، و قوربانی دانا وان ژی وەكهەڤ بوو هەر دوو دهاتنە تیرور كرن و پشتی تیرورکرنا وانا هەر دوو گەلێن مافێن وانا دهاتنە ئینكار كرن بێدەنگ نەبوون و بێدەنگ نەدمان،بەلكی پتر خورت دبوون بەرامبەر سیستەمێن نەژادپەرست و یێن ژ بلی خوە كەس قەبویل نەدكر،و سەركەفتن هەر بو ڕاستیێ دما خوە ئەگەر پشتی مرنا وی كەسی بیت یێ خوە گوری ڕاستیكرن و بجهـ كرنا ڤێ خەونێ دكر، و خەونا مارتن لوثر كینگی پشتی مرنا وی بجهـ هات و توڤێ وی چاندی پشتی مرنا وی بەرهەم ددا و زاروكێن وی نە ب پیستێ وانا ب كەسایەتیا وان و رەفتارێن وان هاتنە هەلسەنگاندن و ئەڤروكە یان سباهی خەونا مەشعەل تەموی ژی دێ بیتە ڕاستیەك یا كو هەركەسەك پێ قەبویل بكەت و نفشێ نوی ژ كوردێن سوریێ ل سوریێ و جیهانێ ژی دێ وی ل بیرا خوە ئینن، و خەونێن وانا بجهـ نەهاتن ژ بەر كو ئەو خەونێن وانا ددیتین دزانی دێ هەر روژەكێ بجهـ هێن.

قەدەغەکرنا خەتیب دیجلەی بو پەرلەمانی ڕامانا چ ددەت ؟

پشتی هەلبژارتنێن گشتی یێن 12 ی خزیرانا ئەڤ سالە خەتیب دیجلە بەربژێریێ بلوکا پارتێن کوردی ل ترکیێ ب پشتەڤانیا پارتیا ئاشتی و دیموکراسی هاتی هەلبژارتن ل باژێریێ دیاربەکر ، سازیا بلند یا هەلبژارتنا بڕیار دا ئەندام پەرلەمانیا خەتیب دیجلەی ب ڕاوەستینن ئانکو ڕێك لێ هاتە گرتن بچیتە د ناڤ پەرلەمانی دا، ئەڤ بڕیارە یا سەیر نەبوو ژ بەر کو سازیا ناڤبری ژ بەری هەلبژارتنا بڕیار دابوو کو هژمارەکا بەربژێرێن کورد نەبنە بەربژێر لێ پاش ب گڤاشتنێن سەروك کوماری و دەڤەرێن کورد سازی ژ بڕیارا خو ڤەکێشا و بڕیار هاتە هەلوەشاندن، بڕیار ژ بەر وێ چەندێ هاتە دان چونکی ئەڤ سیاسەتمەدارە حوکم کرینە ، لێ دەهان کەسێن دی د زیندانێ دا بوون و چ ئالوزی بو وان نەهاتن دەرکرن ، بەلکو پشتی هەلبژارتنا بڕیار دا ئەو نەچنە د پەرلەمانی دا، نوکە ڕوژەڤا ڕوژنامەڤانیا ترکیێ ب هندێ ڤە مژویلە ئایا دێ پارتیا ئاشتی و دیموکراسی چ کەت ؟ بڕیار دایە ئەو نەچنە د پەرلەمانی دا و سویند نەخون ، لێ ئەڤە دێ بیتە خالەکا نەرێنی ژ بو کوردێن باکور ژ بەر کو دێ بیتە کارتەك د دەستێ ئەردوغانی دا و دێ دیار دکەت کورد ڕێزێ ل یاسایێن دەولەتێ ناگرن ، ئەو ب خو سازیا ناڤبری پشتی داد و گەشەپێدان هاتی سەر حوکمی وانا چ بڕیارا دەرئێخستبیت د بەرژەوەندیا حکومەتا ئەردوغانی بوویە ، چاڤەرێ یە سەروك کوماریێ ترکیێ عبداللە گول گازی پارتیا ئاشتی و دیموکراسی بکەت و هەوڵ بدەت وانا ڕازی بکەت ، ژ بەر کو ئەحمەد تورکی دیار کر بوو ئەگەر ڕێك ل ئەندام پەرلەمانێن وان بگریت ، دێ پەرلەمانی بایکوت کەن ، و ئەڤە نە خالەکا وەسا یە کو لایەنێن سیاسی ل ترکیێ پێ دلخوش بین ژ بەر کو زەرەرمەندی بتنێ بو ترکیێ یە و دان و ستاندنێن وێ لگەل ئێکەتیا ئەوروپا ، دیسان ژ لایێ دی ڤە هەمی ئەو کەسێن هاتین هەلبژارتن د ڤێ پارتیێ دا دوور نینن ژ پارتێن دی ئەگەر بەشدار بین دگەل وانا ژی یا دوور نینە ، تایبەت ئەندامێن تورك ، هەر چەندە هژمارا وان ژ تبلێن دەستەکی نابورن لێ دڤێت ئەم بنەمایێ (هەر کەسەك کەسەکە) ژ بیر نەکەین و سەرکەفتنا کوردان د ڤی بواری دا چ ڕامانا خو نامینیت بەروڤاژی دێ هژمارا کورسیێن ئەندام پەرلەمانێن کورد د پەرلەمانێ ترکیێ دا کێم کەت ، یا ل دویماهیێ فەر بهێتە دیار کرن قەدەغەکرنا خەتیب دیجلەی یاسایەك بتنێ نینە هەمبەر وی بەلکی مەزنترین بێ ڕێزی یە هەمبەر ئیرادەیا گەلێ کورد ل کورستانا باکور ، و چارەسەری بتنێ دێ ب ڕێیا پەرلەمانی بیت .

د هێرشێن پەکەکێ دا کی زیاندارە و کی مفادارە؟

ل ڤان روژێن بوری دا هێرشێن پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ل کوردستانا باکور بەر ب زێدەبوونێ ڤە چووینە، روژ بو روژ دەنگ و باسێن کوشتنێ روژەڤا میدیایێ دا زێدە دبن،هەلبەت هەر رێکخراوەکا چەکداریا هەبیت بو ئامانجەکێ کار دکەت سیاسی بیت یان ب دەست ڤە ئینانا مافەکێ نەتەوەیێ و ل چوار لایێن جیهانێ ئەڤ جورە رێکخراوە هەنە، وەکی دیار پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ل دەستپێکێ هزرەکا کومونیزمێ هەبوو و لسەر ڤێ بنەمایی هاتبوو دامەزراندن ، مەبەستا هەرە سەرەکیا پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ئەوبوو دەولەتەکا سەربخوە ل کوردستانا باکور ڕاگەهینن،لێ ب دەستکاریا هندەك لایەنێن شەرخواز ئانکو تاری د ناڤ ترکیێ دا پلانێن پارتیا کرێکارێن کوردستانێ بەرەڤ ئاراستەیەك دی برن و گەهاندنە وی ڕادەی رێکخراو ببیتە رێکخراوەکا تیروری، د روژا مە دا ل ترکیێ پتریا سەربازێن د ناڤ سوپای دا کورد ب خوە نە و ئەندامێن پەکەکێ ژی هەر کوردن ئانکو کورد یێن کوردی دکوژن، و ئەڤ ڕەنگە هێرشە زیانەکا مەزن ب دوزا گەلێ کورد ددەن ژ بەر کو د سەدسالا مە دا یا کو جیهان ل ئاشتیێ دگەڕیت چ پرس ئێدی ب چەکی ناهێنە چارە کرن، پارتیا ئاشتی و دیموکراسی ژی گوتنا ژ بەری نوکە هەردەم گوتیە لێ چ دەمێ ئەڤ گوتنە بکەڤیت سەر زمان دێ دەسەلاتدارێن ترك بێژن هەوە ماف نینە هوین باس ژ ئاشتیێ بکەن ژ بەر کو هوین شەرخوازن و سوپایێ ترکیێ ب بڕیارا دەسەلاتێ ئوپەراسیونا ئەنجام ددەت و سنورا دبەزینیت، ئەڤە رەفتارەکا دوو لایەنی یە ژ لایێ رژێمێن ترك ڤە دهێتە ئەنجام دان ژ لایەکی ڤە یێ دبێژن ئەم ئاشتیخوازین و ژ لایێ دی ڤە ئوپەراسیونێن لەشکەری ئەنجام ددەن ، کوردی ب کوردی ددەنە کوشتن، و دیسان گەلەك بویەرێن تاری و نەهێنە زانین ژی ژ لایێ ترکان ڤە هاتینە ئەنجام دان هەر ژ سالێن نوتا و تا نوکە ژی وەکی نموونە ب سەدان کەسێن کورد ل کوردستانا باکور هاتینە کوشتن ژ وانا تیرورکرنا نڤیسەرێ کورد (موسا عەنتەر) و بکەرێن کوشتنا وانا نەهاتینە ئاشکەرا کرن و چووینە د بەلگەنامەیان دا کوشتنێن بکەر نەدیار و تا نوکە دویڤچوونەکا رەسەن بو نەهاتیە کرن، دویماهیك گوتن ژی ڤەرە دیار بکەین چ د هێرشێن پارتیا کارکەرێن کوردستانێ بیت یان یێن سوپایێ ترکیێ بیت هەر کورد دهێنە کوشتن و هەر خوونا کوردانە دهێتە ڕشتن و هەر دەیکێن کوردانن دگرین.

ئەرێ ڕاستە پرسا کوردان ب دویماهی هاتی ؟

ژ بەری چەند روژەکان د کومبوونەکا بەرفرەهـ دا سەروك وەزیرێن تورکیا رەجەب تایب ئەردوغانی پشتی رەخنە ل لایەنێن ئوپوزسیونێ گرتین ، ڕستەکا گەلەك سەیر بکار ئینا دەمێ گوتی "نوکە پرسا کوردان ب دویماهی هاتیە ، بتنێ پرسین هەڤوەلاتیێن من یێن کورد ماینە" ئانکو دڤیا بێژیت ئێدی کەسێ ماف نینە بێژیت پرسا کوردان بەلکی کورد و تورك ئێك هەڤوەلاتی نە کا تورکان چ پرس هەنە کوردان ژی هەمان پرسێن هەین ، هەرچەندە گوتنا وی گەلەك کورت بوو بەلێ دڤێت پتر ژ گوتنێ ئەم سەحکەینە ناڤەڕوکا ئاخفتنا وی ، ئەردوغان دەمێ پەیڤا هەڤوەلاتی بکار بینیت ل جهێ هەڤوەلاتیێن تورکیا دبێژیت هەڤوەلاتیێن من ئەڤە ژی گوتنەکا ناڤ و دەنگا پادیشاهێن عوسمانی یە ، نەهێلانا پرسا کوردان ل تورکیا ب گوتنەکێ ب دویماهی ناهێت و ئەو پرسا هەر ژ سەردەمێ ڕاگەهاندنا کومارا تورکیا دەستپێکری و ب کوشتارا دێرسمێ توند بووی و هەتا گەهشتی ڕاگەهاندنا پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ب دەهـ سالێن حکومەتا ئەردوغانی ب دویماهی ناهێت ، دیسان پرسێن هەڤوەلاتیێن کورد بتنێ پرسێن بچویك نینن وەکی خزمەتگوزاریا بەلکی ژ هندێ بورینە ئەم بێژین بتنێ پرسن ، ئەگەر پرسا کوردی ب دویماهی هاتبا ئەڤروکە دادگەهکرنا هزارەهان کوردان ب ڤی ڕەنگی نەدبوو کو ماف بو وان ناهێتە دان ب زمانێ خو یێ دایکێ پاراستنێ ژ خو بکەن ، ئەگەر پرسا کوردی ب دویماهی هاتبا ئەڤروکە سەروك وەزیرێ تورکیا سڤکاتی ب تاکە پارتیا کوردان ل پەرلەمانێ تورکیا نەدکر کو ب دەنگێن ملیونەهان کوردان چووینە د پەرلەمانی دا و ئەو ب تیرورست ل قەلەم نەددان ، ئەگەر پرسا کوردان ب دویماهی هاتبا ٣٦ کورد ل روبوسکێ نەدهاتە کوشتن ، هەردەم ئاخفتنێن ئەردوغانی دژی ئێکن هەر د ڤی دەمی دا یێ هەوڵ ددەت کوشتارا روبوسکێ بکەتە د چوارچوڤەك دی دا و دبێژیت د کوشتارا ڕوبوسکێ دا دەولەتێ ڕولێ خو ب باشترین شێوە گێرا و یا پێدڤی ل سەر خو کر و ل لایێ دی بێژیت پرسا کوردان یا ب دویماهی هاتی ، ئەگەر ئەردوغانی بڤێت سەرەدانا باژێرەکێ کوردان بکەت دێ دەست ب هندەك گوتنان کەت دەربارەی هەڤوەلاتیێن کورد دا کو وانا بکێشیت لایێ خو ، ڤێ جارێ ژی ئەردوغان دێ سەرەدانا دیاربەکرێ کەت و دیسان دێ وان ئاخفتنا بێژیت یێن ژ بەری نوکە گوتین و وان پەیڤا بێژیت یێن ب دێ کوردان و دێ وەسا دیار کەت کو پارتیا ئاشتی و دیموکراسی ڕێگرە ل بەرامبەر چارەسەریا پرسا کوردان ئانکو ئەردوغان ل ئەنقەرێ دێ بێژیت دیاربەکر و ل دیاربەکرێ دێ بێژیت ئامەد ، هەر چەوا بیت هەر ژ نوکە ئەردوغانی دەست ب هەوا هەلبژارتنا کر ئەوا وی ببەتە کوچکا چانکایا .

هەتا کەنگی شویشتنا مەژیێ زاروکا ب یاریا؟

پارەیێن سەختە ، فولکێن جگارە ژ بلی یاریێن چەك و توند و تیژیێ ، ئەڤە بتنێ هندەك نمونەیێن وان یاریانن یێن ئەم روژانە د دەستێن زاروکان دا دبینین کو یاریا پێ دکەن و خوە پێ مژویل دکەن ، ئەڤ یاریێن وەسا د ماسکەیێ بێ گونەهیێ دا د دەستێن زاروکا دا گومان نینە داهاتیێ ئانکو پاشەروژا زاروکی دکەنە د کاڤلەکێ خراب دا ، و هەر ئێك ژ ڤان یاریا ژ بەر کو ئالاڤەکێ مەژی شویشتنێ یە ، بازرگانیەکا خرابیێ یە ل سەر زاروکا دهێتە کرن ، ل ڤێرێ دێ پرسیار کەین ، ئەرێ گونەهـ یا کێ یە ؟ یا کارگەها چێدکەت ، بازرگانێ د فروشیت ، دایك و باب یان ژی زاروکی ب خوە؟ دێ شێن بتنێ ئێك هەلبژارتنێ لادەین ، ئەو ژی زاروکە ژ بەر کو هەستێ ب باشی و خرابیێ ناکەت د هەمان دەم ژی دا ژ هیچ تشتەکێ بەرپرسیار نینە ، و لایەنێن دی ب تمامی ژ ڤێ چەندێ بەرپرسیارن چونکی لایەنەك ب مەبەستا بازرگانیێ ڤان جورە یاریا بەرهەم دئینیت ، لایەنێ دی دفروشیت و لایەنێ سیێ ئانکو دەیك و باب ژ خودان کرن و پەروەردە کرنا زاروکێ خوە بەرپرسیارن ، ل سەر هەر کەسەکی پێدڤی یە ب باشترین و توند ترین زاروکێ خوە ژ ڤان جورە یاریا دوور بکەت ، نەکو دێ زیانەکا مەزن پێ کەڤیت ، و بلا ب ناڤێ یاریا ئەم نە سەحکەینە ڤان جورە یاریا ژ بەر کو چ ستاندارتێن یاریا تێدا نینن ، و بەلکی بەرێ زاروکی ددەتە تاوانباریێ و بازرگانی ب پارێن سەختە ، و ژ بلی ئاریشین دەروونی و جڤاکی ل سەر زاروکی پەیدا دبن، د هەمی جەژنا ژی ئەم دبینن کو دەهان زاروك ل ئێك دوو کوم دبن و یاریێن ئاگری د تەقینن ژ ئەگەرێ ڤێ چەندێ ژی هژمارەکا بەرچاڤ ژ زاروکا توشی سوتنێ بووینە ، ئەگەر ئەم بێژین زاروك پاشەروژا جڤاکی نە ، دڤێت ئەم پاشەروژا دوور ژ خرابیێ و زیانێ ئاڤا بکەین ، نەك پاشەروژەکا سەختە ب پارەیێن سەختە و یاریێن چەکی و خوین ڕشتنێ ، ئەگەر پاشەروژەك ب ڤی رەنگی مە هەبیت هوین دیمەنەکی ل بەر چاڤێ خو دانن و هزر بکەن کا دا چ لێ هێت.

چەوان ئەردوگان ب سەرکەفت ؟

ل روژا 12 ی ڤێ هەیڤێ هەلبژارتنێن گشتی ل تورکیا هاتن کرن و 550 بەربژێر هاتنە هەلبژارتن بو پەرلەمانێ نەتەوەیێ تورکیا ، پارتیا دەسەلاتدارا ئیسلامی یا سەروکێ رەجەب تایب ئەردوگان هژمارا دەنگدەرێن خوە نیزیکی 5 ملیونا زێدەتر کرن و بو جارا سیێ بوون دەسەلاتدار ، د ڤان روژێن داهاتی دا دێ حکومەتا خوە یا چوارێ پیك ئینن ، هەلبەت یا پارتا ئەردوگانی ب دەست خوە ڤە ئینای سەرکەفتنەك مەزن بوو و کێم وێنەدارە د مەیدانا سیاسیا ترکیێ دا، و چاڤەرێ دهێتە کرن ئەردوگان گوڕانکاریێن مەزن بکەت ل ترکیێ وەکی گهوڕینا دەستوری و پەیرەو کرنا سیستەمێ سەروکاتیا دەولەتێ ل جهێ حکومەتێ و سەروك کوماریێ و ئەو خوە بکەتە بەربژێر بو کوچکا چانکایا ، دیسان بەربژێرێن کورد ژی رێژەیەکا باش ب دەست خوە ڤە ئینا و هژمارا وان د پەرلەمانێ ترکیێ دا زێدەتر بوو ژ جاران، ژ بلی پارتیێن دی یێن ئوپوزسیون وەکی پارتیا کومارا گەل و پارتیا بزاڤا نەتەوەپەرستی وەکی خوە مان ئانکو چ گوهڕینێن مەزن نەکەفتنە د رێژەیا دەنگدەرێن وان دا، سەرکەفتنا ئەردوگانی ب رێژەیەکا بلند تر ژ جارێن دی هندەك ئەگەر هەبوون ، دێ ل خوارێ هەوڵ دەین وان ئەگەرا دیار بکەین :

1 – نەبوونا پروپاگندەیا هەبوونا مەترسیێ ل سەر علمانیەتێ : پشتی هاتنا کەمال کلچدارئوغلوی بو سەروکاتیا پارتیا کومارا گەل دیار کر کو چ مەترسی ل سەر علمانیەتێ نینە ، بەلکی ئاریشەیا مەزن یا جڤاکی یە ، ب ڤی رەنگی هژمارا دەنگێن کەسانێن علمانی بو ئەردوگانی چوون.

2 – دەرکەفتنا کاسەتێن سکسێ : پشتی دەرکەفتنا کاسێتێن سکسی یێن مەزنە بەرپرسێن پارتیا بزاڤا نەتەوەپەرستی پارتیا ناڤهاتی زیانەك مەزن ب خوە ڤە دیت، و دەنگدەرێن خوە ژ دەست دان و بەرەڤ پارتیا داد و گەشەپێدان چوون.

3 – پشتەڤانیا میدیایێ : میدیایێ ل ترکیێ پشتەڤانیەکا مەزن کر بو دەسەلاتدارێ وەکی مێهڤان کرنا وەزیر و بەربژێر و سەروك وەزیری ب خو ژی بو چەندین جارا، دیسان پەخشکرنا خرڤەبوونێن جەماوەری ژی ئێك ژ وان پشتەڤانیا بوو.

4 – کاریگەریا ریکلاما : ل ترکیێ بو ئێکەم جار ریکلام هاتنە پەخش کرن وەکو پروپاگندەیا هەلبژارتنا دەسەلاتێ ژی ئەڤ چەندە باش بکار ئینا و ب دروست کرنا ریکلامێن کاریگەر شیا تا ڕادەیەکی کاریگەریێ ل سەر خەلکێ بکەت.

5 – هەبوونا بەربژێرێن زیندانی : هەردوو پارتیێن ئوپوزسیون هندەك بەربژێر دەست نیشان کرن یێن د زیندانێ ڤە ژ ئەگەرێ ئەندامبوونا وان د رێکخراوێن دژی دەسەلاتێ دا، ئەڤ چەندە بوو ئەگەرێ خەلکەك ژێ دوور کەڤیت، د هەمان دەم دا پارتیا داد و گەشەپێدان بەربژێرێن نوو و بەرنیاس دەست نیشان کرن.

6 – پشتەڤانیا دارای : پارتیا داد و گەشەپێدان ب هەمی شیانێن خوە ڤە پروپاگندە ب چالاك و کاریگەر رێڤە بر ، ل هندەك باژێرا جەماوەرەك زور ل دوور خوە کوم کر .

7 – لاوازیا ئوپوزسیونێ : بەلکی کاریگەرترین خالە د هەلبژارتنان دا کو پارتیا داد و گەشەپێدان ب زێدەهی ببیتە دەسەلاتدار ڤە بو جارا سیێ ، ل ترکیێ ئوپوزسیونەك لاواز هەیە و نەشیایە خو بکەتە دەسەلاتدار و ببیتە ئەلتەرناتیڤێ حکومەتێ .

رەمەزان ، ئەو هەیڤا شاش دهێتە بکار ئینان

گومان د هندێ دا نینە کو هەیڤا رەمەزانێ پیروزترین هەیڤە د ئاینێ پیروزێ ئیسلامێ دا ، و هەر ژ پەیدا بوونا ئیسلامێ تا نوکە بهایێ خوە ژ دەست نە دایە ، ئەڤ هەیڤە ل هەمی جیهانا ئیسلامێ ب ئاوایەکێ ئارام و تەنا پێشوازی لێ دهێتە کرن ژ بەر پیروزیا وێ ، لێ مخابن ئەڤروکە د جڤاکێ مە دا ئەڤ هەیڤە ب رەنگەکێ دوور ژ بهایێ وێ دهێتە کرن و هەر ب ڤی رەنگی ب دویماهی دهێت تایبەت د بیاڤێ ڕاگەهاندنێ دا ، هەر سال ل دەمێ دەستپێکرنا هەیڤا رەمەزانێ بارا پتریا کەنالێن تەلەڤزیونی وەکی دیاردەیەکا سالانە بەرنامەیێن تەلەڤزیونێ ل ژێر ناڤێن خێرخوازیێ پەخش دکەن ، هەر ژ دەست پێکێ ئەڤە هزرەکا شاشە ژ بەر کو نە بتنێ د هەیڤا رەمەزانێ دا بەلکی هەر دوازدە هەیڤێن سالێ هاریکاریا کەسانێن دەست کورت پێدڤی یە ئانکو بتنێ ئەو نە د هەیڤا رەمەزانێ پێدڤی هاریکاریێ نە ، دیسان دەمێ ئەڤ بەرنامە دهێنە پێشکێشکرن تەمامیا خێزانێ بەرچاڤ دکەن ل سەر شاشەیێ ئەڤ چەندە ژی کارتێکرنەکا خراب دکەتە سەر ئەندامێن خێزانێ نەمازە زاروکێن وێ خێزانێ ، کو دێ ئەنجامێن زێدە خراب کەتە سەر ڤان زاروکا د پاشەروژێ دا، و ژ لایێ دی ڤە تامەکا ریکلامێ ژی یا تێدا هەی دەمێ کومپانیەك یان کەسەك هاریکاریێ دکەت دێ ناڤێ خو یان کومپانییێ دیار کەت و ئەڤە ژی دژی گوتنا پێغەمبەرێ ئیسلامێ یە دەمێ دبێژیت (ئەگەر تە خێر ب دەستێ ڕاستێ کر بلا یێ چەپێ پێ نە حەسیت) بەلێ دەمێ خێرەك د ڤان بەرنامەیان دا دهێتە کرن بازێرەك دزانیت و ئەڤە ژی مەعنەویاتێن ڤێ هاریکاریێ لاواز دکەت ، ئەگەر ئەم سەحکەینە کەنالێن بیانی دێ بینین ریکلامێن کورت دروست دکەن لێ پەیامەکا جوان دگەهیننە بینەرێ و ب ڤێ ڕێکێ مەبلەغێن زێدە دگەهینن خەلکێ هەژار و دەست کورت ، ب رێکا حسابەکا بەنکێ ، ل کوردستانێ ژی ئەڤروکە مە بەنکێن نیڤدەولەتی هەنە و کوردێن ئەوروپا ژی دشێن هاریکاریا خوە بگەهینن ڤان بەرناما دا کو بگەهینن هەژارا لێ دیارە تا نوکە ئەڤ رەوشەنبیریە ل دەڤ مە پەیدا نەبوویە و ئەڤ بەرنامە ماینە د جهـ دا ژ لایێ گەهاندنا پەیامێ ڤە . یا باش ئەوە بەرنامەیێن خێرخوازیێ یێن ل سەر کەنالێن کوردی دەست ژ هندێ بەردەن کو هەژارا بیننە سەر شاشێ بەلکی ڕابن ب دروستکرنا هژمارەکا ریکلاما ب ڤی رەنگی هاریکاریێ بو هەژارا کوم بکەن نەك هەژار ببنە تاکێن ریکلامی و روژانە ل سەر شاشا دیار ببن.

هەلبژارتنێن خزیرانێ و کورد

ل 12 ی خزیرانا ئەڤ سالە دا هەلبژارتنێن پەرلەمانێ تورکیا دێ هێنە ئەنجامدان، سەروك وەزیرێن تورکیا رەجەپ تایب ئەردوغانی دیار کریە دێ ئەڤ جارە ب شێوەیەکێ نوی بەشداریێ د هەلبژارتنان دا کەن، و ب بەربژێرێن نوی ژ روژنامەڤان ، گەنج و رێژەیەکا باش ژ ئافرەتا ، لێ هەر ژ نوکە دیار دبیت کو پارتیا دەسەلاتدار د ڤان هەلبژارتنان دا رێژەیا دەنگدەرێن خو کێم کەت ژ بەر کو بەربژێرێن وانا یێن خودان سەربور د ناڤدا نینن ، دیسان ل کوردستانا باکور هژمارا دەنگێن جاران ب دەست خو ڤە نائینن چونکی ڤێ جارێ بتنێ پارتیەکا کورد پارتیا ئاشتی و دیموکراسی بتنێ نینە بەلکی هژمارەکا پارت و رێکخراوێن کورد لگەل ئێکن و بزاڤەکا نوی ئاڤاکریە دێ بەشدار بن د هەلبژارتنان دا. پارتیا دەسەلاتدار ئەوا ئەڤە ژ 2002 ێ وەرە ل سەر دەسەلاتێ دڤێت دیسان ببیتە دەسەلاتدار و ئەڤە یا دوور نینە چونکە پارتیێن ئوپوزسیونێن بهێز پارتیا کومارا گەل و پارتیا نەتەوەییا گەل گەلەك ئەندامێن خوە بەربژێر نەکرن ئەڤ چەندە ژی دێ ئەنجامەکێ نەرینی دیار دکەت د تابلویا هەبژارتنان دا دیسان ئەڤ چەندە د بەرژەوەندیا پارتیا ئاشتی و دیموکراسی دایە ژ بەر کو لایەنگرێن وان ئەندامێن نەهاتین بەربژێر کرن د پارتیا کومارا گەل دا ل ناڤچەیێن کوردستانا باکوردا هەنە و ب ئیحتیمالەکا هەرە مەزن دەنگێ وان بو پارتیا ئاشتی و دیموکراسی یە ئەڤە هەمی ژ لایێ سیاسی ڤە بوو ، ژ لایێ جڤاکی ڤە ژی کوردێن تورکیا پشتی بو وان دیار بووی کو دەسەلات هند یا رژد نینە د چارەسەرکرنا پرسا کوردان دا سەرەرای گوتن و سوزێن دەسەلاتێ دووبارە ناخوازن وان سوزا گوهـ لێ ببن و ئەڤ یەکە هەر دێ ژ بەری هەلبژارتنا د هەوا پروپاگندایێ دا دیار بیت دەمێ ئەردوغان سەروکێ پارتیا داد و گەشەپێدان دهێتە دیاربەکر و سوزێن سالا بوری دووبارە بکەت و پشتی هینگێ چ نەهێتە کرن، حکومەتا تورکیا دێ ئاگربەستا پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ژی کەتە خالەکا ئەرێنی بو دەسەلاتا خوە و دێ وەسا دیار کەن کو ئەو ئاشتیخوازن لێ ئەڤ یەکە نە بتنێ ئەڤرو بەلکی ب دەهان جار هاتیە رویدان هەر ژ سالێن نوتا و تا نوکە ئانکو ئاگربەست بوویەرەکا تایبەت گرێدای نینە ب پارتیا ئەردوغانی ڤە ، دەربارەی پشتی هەلبژارتنان ژی ئەردوغانی دیار کریە دێ ئەو دەستورەکێ نوی دارێژن کو دەستورەکێ پتر دیموکراسی خواز بیت بەلێ ئەڤ چەندە گەلەك یا ب زەحمەتە ئەگەر ئەوە ئەردوغانی د دەمەکی دا گوتبوو خواندنا زمانێ دایکێ ئانکو کوردی دێ مەترسیدار بیت ل سەر ئێکگرتنا تورکیا ، ئەڤ دەمە ژی دەمەکێ هەستیار بوو دەمێ پارتیا ئاشتی و دیموکراسی خواستی زمانێ خواندنێ کوردی بیت ، دیسان هەبوونا بەندێن جهگر ئەوێن نەهێن گوهارتن د دەستوری دا هەنە و هەولەکا مەزن و جدی پێدڤێت تا گورانکاری د دەستوری دا بهێنە کرن ، ئەڤجا ل سپێدەهیا 13 ی خزیرانا 2011 ێ دێ سەردەمەك نوی ل ترکیایێ دەستپێکەت ب چ رەنگێ هەبیت .

تیرور پشتی کوشتنا مەزنترین تیرورستی!

د ڤان چەند روژێن بوری دا سەرکردایەتیا وەلاتێن ئێکگرتییێن ئەمریکا مەزنترین سەرکەفتنا خو ئەنجامدان پشتی ڕاگەهاندنا کوشتنا ئوسامە بن لادنی مەزنترین تیرورستێ جیهانێ و سەرکردەیێ رێکخراوا ئەل-قاعیدە یا تیروری ، هەر ل دەستپێکێ دێ دیار کەین کو کوشتنا ئوسامەی کاریگەریەکا مەزن د هژمارێن تیروریێن ئەل-قاعیدە دا ناکەت ژ بەر کو وەکی دهێتە زانین رێکخراوا ناڤهاتی رێکخراوەکا ناڤەندی نینە ئانکو بڕیار ڕاستەوخو ژ لایێ ئوسامەی ڤە نە هاتە ددان وەکی نموونە کریارێن تەقینا مەدریدێ و ئیستانبولێ کو ژ لایێ رێکخراوێن سەر ب ئەل-قاعیدە ڤە یێن دبێژنێ ناڤخو هاتبوون ئەنجامدان ، ئەڤە ژی هەر وەکی مە ل دەستپێکێ گوتی ڕەنگڤەدانا گەلەك یا مەزن نابیت، ئەنجام چەوا بن کوشتنا تیرورستەکێ خوینڕێژ دێ ئارامیەکێ دەتە نەتەوەیێن جیهانێ تایبەت جیهانا ئیسلامێ ژ بەر کو ئوسامە ببوو پێشەوایێ وێ یەکێ کو ئیسلام و تیرور ل گەل ئێك بهێنە گوتن و بکەڤن د ئێك مژار دا ، ژ لایێ دی ڤە پرسیار دهێتە کرن ئەرێ کی دێ جهێ ئوسامەی گریت ، ڕەنگە بەرسڤ یا کوور نەبیت چونکی هەڕەمێ ئەل-قاعیدە دیارە و نە دوورە ئەیمەن ئەل-زەواهری ببیتە سەروکێ نوی یێ ڤێ رێکخراوێ ، بابەتێ دی یێ فەر ئەم ل سەر ڕابوەستین ئەوە پتریا ئەندامێن رێکخراوا تیروریا ئەل-قاعیدەیێ سوننی نە و ب گورەی ڤی مەزهەبی کار و کریارێن خو دکەن ، پشتی گێرانا هەلکەفتا مرنا ئوسامەی دێ شورا کوم بیت و ئێك هێتە ژێگرتن ژ بەر کو هەر کەس ب کەسەکی ڕازینە کو ئەو ببیتە سەروکێ وان و فەرمانێ ل وانا بکەت د دەمەك نێزیك دا سەرکردە دێ هێتە هەلبژارتن ، لێ چەوا بیت ئەم دشێن بێژین تیرورێ ڤێ جارێ زیانەك مەزن ب خو ڤە دیت و ژ دەمێن بوری ئەم دزانین کو د داهاتی دا تیرورا ئەل-قاعیدە دێ لاواز بیت . لایێ دی یێ گرنگ ئەو بوو پەیوەندیێن نیڤدەولەتی تایبەت یێن د ناڤبەرا جیهانا ئیسلامی و روژئاڤای دا دێ ژ هەر جارەکێ موکمتر لێ هێن دویماهیك ئوپەراسیونا ئەمریکا و هێزێن وەلاتی دیار کرن کو جیهانا ئیسلامی ژی دگەل ئوسامەی نینن بەلکی دژی وی نە و ئەڤە دێ بیتە خالەك بهێز و گرنگ بو جیهانا ئیسلامی دا کو بشێت خو ب باشترین شێوە بگونجینیت لگەل جیهانا دەرڤە یا دبێژنێ روژئاڤا . دویماهیك داخوازا هەر کەسێ ئەوە دخوازن تیرور ب هەمی جورێن خو ڤە دژی مروڤایەتیێ یە .

ئیسلاما سیاسی و ڕاگەهاندنا وێ یا ئازاد !

یا دیارە ئێك ژ پیڤەرێن شارستانیەتا هەڤچەرخ ڕاگەهاندنا ئازادە ، ڕاگەهاندن ژ بلی پرەکێ دناڤبەرا خەلکێ و دەسەلاتێ دا خودان سوزە و کاریگەریەکا مەزن ژی هەیە ل سەر جڤاکێن سەردەم ، ئیسلاما سیاسی وەکو بزاڤەك و ئایدولوژیەکا سیاسی هەر ژ پەیدابوونا وێ هەتا روژا مە کەفتیە بەر رەخنەیێن توند ژ بەر کو پیروزیێن ئاینەکی ئانکو ئیسلامێ بکار دئینیت دا کو بگەهیتە دەسەلاتەکا حەز ل سەر هەی و ب کاریگەرکرنا خەلکێ د هەولا ڤێ چەندێ دایە ، ئەڤە دەمەکە ئێك ژ مەکتەبا سایسی یا پارتیێن ئیسلاما سیاسی ل کوردستانێ بڕیاڕ دایە زنجیرە فلمێن تورکی یێن دوبلاژ کری بو زمانێ کوردی ل سەر شاشا کەنالێ خو یێ ڕەسمی ڕاوەستینیت ، دبیت ئەڤ چەندە هەتا ڕادەیەکی سروشتی بهێتە وەرگرتن ، بەلێ یا گرنگ ئەوە کو ل دەمەکی دا پارتیەکا سیاسی باس ژ ڕاگەهاندنەکا ئازاد بکەت و ڕێکێ ل ڕاگەهاندنا خو بگریت ب گوتنەك دی ژ لایەکی ڤە خو دکەتە پارێزەرێ ڕاگەهاندنا ئازاد دا کو هێرشێ بکەتە سەر دەسەلاتێ و ژ لایێ دی ڤی ڕێکێ ل ڕاگەهاندنا خو یا ئازاد ب گورەی گوتنا وانا بگریت ، ئەڤە هەڤدژیەکا ئێك جارە بەرچاڤە و جوت ستاندارتی یە ، ئەڤ چەندە بابەتەك دی دئێخیتە بەرچاڤێ مە ئەو ژی ئەڤەیە کو ڕاگەهاندنا ئیسلامی سیاسی ب چ ڕەنگا ئازاد نینە نە بتنێ ئازاد نینە بەلکی ڕاگەهاندنا وانا یا د بن کونترولا مەکتەبا سیاسی ڤە و ئەڤە ژی دژی بنەمایێن ڕاگەهاندنا ئازادە ،هەر چەندە دوبلاژکرنا زنجیرە فلمان ژی جهێ رەخنێ یە بەلێ ئەگەر ئەم سەحکەینە بەهانەیا قەدەغەکرنا زنجیرە فلمێن تورکی ئەوێن دیسان ل بن دەسەلاتا ئیسلامیێن تورك یا سەیرە ئەو ژی (حیجابە) ئەڤروکە قوتابیێن زانکویا و پەیمانگەها نیڤەکا وان ژ ڕەگەزێ مێ نە و هندەك ژ وانا ب دەرسوکن و هندەکێن دی بێ دەرسوك و یا پێدڤی ڕێز ل ستایلێ وان یێن جل و بەرگا بهێتە گرتن ، ژ لایێ دی ڤە چ مەکتەبێن سیاسی ماف نینە فتوا دەربێخن کا چ د گەل ئاینێ ئیسلامێ دگونجیت یان ناگونجیت ژ بەر کو دەزگەهەکێ ئاینی نینە ، ب ڤێ پێنگاڤێ لایەنگرێن ڤێ حزبێ دێ کاریگەریەکا خراب ل سەر چێبیت و پێش حوکمی دێ دەن ل سەر کچێن بێ دەرسوك ، ل ڤێرێ پرسیارەك بو مە پەیدا دبیت ئەگەر ئەڤ زنجیرە فلمە ب گورەی وانا دگەل ئیسلامێ نە گونجاینە بوچی هاتنە پەخش کرن ؟ ئەرێ ما کەسەك د ناڤ دا نەبوو هەر ژ دەستپێکێ بێژیت ئەڤ زنجیرە فلمە خرابن بو مە و دڤێت ئەم دوبلاژ نەکەین و پەخش نەکەین و پرسیارا دویماهیێ ئەرێ هەتا نوکە ڤان زنجیرە فلمان چ مفا گەهاندیە مە؟

ئەو تیرا ب دلێ پێکڤە ژیانێ کەفتی!

پشتی ڕویدانێن ئەینیا بورى چەندین کەسا ب ناڤێ ئاینی سەر ب بنگەهەکێ مەساجێ دا گرتی و پاش جهێن فروتنا مەیێ و گازینویا کرین هندەك لایەنا ڤیان ڤان ڕویدانا بکێشنە لایەك دى لێ ئەگەر ئەم سەحکەینە سالێن بورى ئەڤ ڕویدانا ژ ڕوییێ دەرڤە ڤە بو جارا ئێکێ نینن بەلکى هەر ئەڤان کەسا ل جارێن دى تر ب بەهانەیا یارییێن تەپاپێ رەوشا باژێرا کرینە د مەترسییێ دا ئانکو ئەو کەسێن جهێن مەى فروتنێ و گازینو سوتین هەر ئەو بوون یێن گرژ ئێخیستینە یاریگەها و دەرڤە یاریگەها ژى،ئەرێ ل پشت پەردەیا ڕویدانێن ئەینییێ چ هەبوو ، یا دیارە بنەمایێن ئیسلامێ ئەڤروکە ب هەمى ناڤەروکا خوە ڤە دیار و ئاشکرایە ، ئێك ژ گرنگترین بنەمایێن ئیسلامێ ئەوە کو نابیت زورداری د ئاینی دا هەبیت و ئەڤ چەندە د ئایەتەکا قورئانا پیروزدا هاتیە ڕوهن کرن دەمێ دبێژیت (لا اکراه فی الدین) ئانکو زورداری د ئاینی دا نینە ئەڤە هەمى جورێن زورداریێ ب خوە ڤە دگریت یا ل روژا ئەینییێ ژى هاتیە کرن ب تەمامى دژى ڤی بنەماى بوو ژ بەر کو توندى هاتە بکار ئینان خوە ئەگەر زیانێن جانى د ناڤدا نەبن ب گوتنەك دى ئەڤ چەندا هاتى کرن نە ژ بو ئاینی بوو بەلکی مەبەستا تێکدانێ بوو و کەلتورێ خرابیێ بوو، ڕویدان ب گوتنەك دى پاشکەفتنەك بوو هاتیە کرن و ئەڤ چەندە زوى ب زوى ناهێتە ژبیر کرن و زیانەکا مەزن ب کەلتورێ پێکڤە ژیانێ کەفت و ئەڤ چەندە دبیتە ئەگەرێ پاشڤەچوونا پەیوەندیێن دناڤبەرا ئاینی، مەزهەب و بیروبوچوونا ئەڤ پەیوەندیێن سەدەهان سالا گەهشتین ئەڤروکە مخابن ب رەنگەکێ وەسا دوور ژ هەمى بنەمایێن شارستانیەتێ بهێنە لاواز کرن و ئەمنا ئولێن دى بکەڤنە د مەترسیەکێ دا . ژ لایێ دى ڤە هەرێما کوردستانێ ئەڤروکە یا د قوناغەك گەلەك هەستیار دا و وەلاتێن دەرڤە تایبەت یێن هەڤسوى یێن هەوڵ ددەن هەرێما کوردستانێ بێخنە د ناڤ نە ئارامیەکێ دا و مەزنترین پلانێن وانا ئەون نەتەوەیێن وەلاتەکى بکێشن د ناڤ گرژێ دا چونکی ئەگەر نە ئارامی د ناڤ وەلاتەکى دا پەیدا ببیت یا ب ساناهی یە مایێ خوە د ناڤ کاروبارێن وى وەلاتی دا بکەن یان ژى نەمانا ئەمنێ د وەلاتەکی دا رێخوەشکەرەکە بو هندێ دا کو بشێن مایێ خوە د وەلاتى دا بکەن و رێکێ ل پێشڤەچوونێ و گەشەکرنا وى وەلاتى بکەن، پشتى وان ڕویدانا داخوازا هەر لایەنەکێ هزرکەر ئەوە ئەڤ ڕویدانە ببنە دویماهیك ڕویدان و بکەرێن ڤان تێکدانا ب گەهنە سزایێن خوە یێن دادى و قانونى دا کو ئەڤ جورە ڕویدانە دووبارە نەبن و دیسان نەبنە ئەگەرێ تێکدانا رەوشا ئەمنی یا باژێرا و ئولێن ل کوردستانێ دژین .

بوچی جگارە د تەلەڤزیوناندا قەدەغە نەبن ؟

وەکی ڕون و ئاشکرا کو جگارە کێشان ئێکە ژ وان زیانێن گەلەك مەزن ل سەر بارا پتریا جڤاکێن سەردەم ، دیسان ڕاگەهاندن ژی وەکو ئالاڤەکێ هەڕە بەربەلاڤ تایبەت د چەرخێ مە دا ئەڤروکە بوویە پرەك دناڤبەرا کومێن مروڤاندا، نەمازە تەلەڤزیون هەرچەندە هژمارەکا زور ژ ئالاڤێن ڕاگەهاندنێ دەرکەفتینە و روژانە پێش دکەڤن بەلێ ئەگەر ئەم بەراوردیەکێ دناڤبەرا وان و تەلەڤزیونێ دا بکەین دێ بینین هەر تەلەڤزیونە کاریگەریەکا ئێکجار مەزن هەیە ل سەر هەمی تەخ و چینا، ئەڤروکە ل بارا پتریا وەلاتێن جیهانێ جگارە کێشان ل جهێن گشتی قەدەغەیە ل کوردستانێ ژی ئەڤ یاسایە هاتیە پەسەند کرن بەلێ ژ بو ڕێگرتن ل ڤێ دیاردەیا ترسناك دڤێت د بیاڤێ ڕاگەهاندنێ ژی دا ڕێکە چارە بهێنە بهێنە دیتن، بو نموونە ل وەلاتێن ئەوروپا و ئەمریکا د فلمەکی دا خو ئەگەر فلم کەڤن ژی بیت دەمێ کەسەك جگارێ دکێشیت دێ جگارە هێتە سانسور کرن یان ژی وەکی کەنالێ cnbc-e ل دەمێ جگارە دهێتە کێشان دێ جگارە هێتە سانسور کرن یان ڤەشارتن ب گولەکێ، ئەڤروکە ژی ل کەنالێن مە زنجیرە فلمێن بیانی کو خرابیا وان ل سەر جڤاکی بابەتەك دی یە یان ژی فلمێن ناڤخویی دێ بینین جگارە وەسا یا دهێتە کێشان هەر وەکو ریکلاما وێ دهێتە کرن، یان د هندەك کلیپاندا ب ناڤێ کلیبێن مودێرن و پێشکەفتی نە بتنێ جگارە کێشان بەلکی چروت دهێنە کێشان و ژ لایەك دی ڤە توند و تیژی بابەتێ سەرەکیێ کلیبێ یە، دیارە د جڤاکێ مە دا هێشتا زاروك یێ ل بەر زنجیرە فلمێن بیانی مەزن دبن و د ڤان زنجیرە فلماندا جگارە ب شێوەیەکێ گەلەك بەرچاڤ دهێنە کێشان ئەڤە ژی دبیتە ئەگەرێ هندێ کو زاروك وەکی ڤان کەسایەتیێن د زنجیرە فلمی دا بکەت و ب ڕولێ وان ڕابن هەلبەت دێ وەکی وان جگارا ژی کێشن ، ئەڤجا دڤێت کەمپینەك بهێتە ڕێکخستن دا کو جگارە و بکار ئینانا ڤەخوارنێن کحولی د ئالاڤێن ڕاگەهاندنێ بهێنە سانسور کرن و بو بەرهەمێن ناڤخویی سنورەك بهێتە دیار کرن دا کو ئەڤ دیاردە لاواز ببیت د کەنالێن ڕاگەهاندنێ دا ، بێ گومان ئەڤە ژی د دەسەلاتا ڕێڤەبەریێن ڕەوشەنبیری و گەشت و گوزاریێ دانە ، کا چەوا دشێن جگارە کێشانێ ل جهێن گشتی قەدەغە بکەن وەسا د ناڤ ڕاگەهاندنێ دا ژی دشێن سنوردار کرن.

ئەردوغانى ل دياربەكرێ ئیسلام تێكەلى سیاسەتێ كر

ل روژا (2011/6/1) سەروك وەزیرێن توركیا رەجەب تایب ئەردوغان ل باژێرێ دیاربەكرێ ل كوردستانا باكور بو هزارەهان كوردێن دیاربەكرێ بانگەشا هەلبژارتنا ب رێڤە چوو ، هەر ل دەستپێكێ دیار بوو دێ ئەردوغان رەخنەیێن توند ل پارتیا ئاشتى و دیموكراسى گریت ، دەمێ گوتى (بەدەپە) پستەڤانیا تیرورێ دكەت ، ئەڤە هەر دەم رەفتارا ئەردوغانیە لێ گوتنێن هەژى نڤێسینێ ئەو بوون دەمێ باس ژ هەڤالێن پێغەمبەرێ ئیسلامێ كرین ئەوێن مەزارێن وانا ل دیاربەكرێ ، وەكى دیار ئەردوغان ئێكە ژ وان سیاسەتمەدارێن بنەمایێن ئیسلامێ كریە د ناڤ مەیدانا سیاسەتێ دا و بو بكار ئینانا وانا یێ ناڤداره ، وەكى دهێتە زانین كوردێن دیاربەكرێ گرێدایـنە ب ئاینێ ئیسلامێ ڤە ب دەهان جهێن پیروز لێ هەنە وەكى مزگەفتا مەزن و گەلەكێن دى تر، دیسان هەبوونا مەزارێن پێغەمبەرا ژى ئەڤ باژێرە گرنگتر كریە ، ئەردوغانى ژى ئەڤ چەندە ب باشترین شێوە بكار ئینا و گازى هەستا ئاینى یا خەلكێ كر هەر ژ دەستپیكا ئاخفتنا خو تا دویماهیێ ، هێشتا ل بیرە دەمێ جارەكێ ئەردوغان هاتى دیاربەكر و گوتى (د شەرى دا زاروك ژى دهێنە كوشتن) ئەڤە گوتنەكا ب ساناهى نەبوو هاتى تومار كرن د مێژوویا دەسەلاتداریا توركان دا تایبەت یا ئیسلامیا ، چونكى ئەگەر شەر پەیدا ببیت زاروك ژێ بەرپرسیار نینن، لێ دیارە ئەردوغانى ڤیایە ڤێ جارێ رێژەیا دەنگێن خوە ل دیاربەكرێ زێدە بكەت و یا بڤێت ب دەست ڤە بینیت ، و ئاستێ رێژەیا حكومەتا وى دێ ل سپێدەهیا (13)ى خزیرانێ دیار بیت ، دیسان ئەردوغانى ئێك پەیڤا كوردى ژى د ڤێ خرڤەبوونا جەماوەرى دا بكار نە ئینا ئەڤە ژى دیاردەیا هندێ یە كو بتنێ مەبەست پێ زێدەكرنا دەنگا یە و نەك مەبەستەك دى یا مروڤایەتى ، ئەردوغانى گوت ئەڤە بو جارا یازدێ یە ئەز دهێم دیاربەكر لێ پرسیار ئەوە ئەڤە یازدە جارا چ هاتیە گهورین ، ژبلى خوون ڕشتنێ و توند و تیژیێ ، هەر دەمێ ئەردوغان دهێتە ناڤچەیێن كورد ژ بەرى هینگێ خوونا دەهان گەنجا هاتیە ڕشتن ، و حكومەتا داد و گەشەپێدانێ تاوانبارا هەر ژ دەستپێكێ دیار دكەن سیاسەتمەدارێن كورد ، تا نوكە ئەردوغانى جارەكێ ژى تاوان نە ئێخستیە د ستویێ دەولەتێ دا ئەگەر وانا كوشتن ژى كربیت ، لێ دەمێ كەسەك ل فلستینێ بهێتە كوشتن د ئوپەراسیونێن لەشكەرێن دەولەتا ئیسرائیلێ دا ئەردوغان دكەتە جینوساید ژ بلى دەهان تاوانبارێن دى ئاراستەى ئیسرائیلێ دكەت ، ئەرێ جینوساید چى یە؟ كوشتنا گەنج و زاروكا، یان ژى ئوپەراسیون ؟ دیسان هەر جارەكا هاتنا ئەردوغانى دبیتە سەركەفتنەك مەزن بو پارتیا وى، لێ دەمێ پارتا ئاشتى و دیموكراسى ل باژێرەكى دەنگا ب دەخت خوە ڤە بینیت ئەڤە دبیتە زێدەكرنا دەنگا ب توندى و بكار ئینانا زورێ دژى ڤى خەلكى ، بەلێ چ جارا ئەردوغان ژ هندێ نا ئاخڤیت كا دەسەلاتداریا وى چەند كەس كرینە د زیندانان ڤە بێى كو تاوانا وان بهێتە دیار كرن ژ بلى ڤەدەغەكرنا زمانێ وان یێ دەیكێ و دەهان كریارێن دى تر یێن نەشرین و ئینكار كرنا نەتەوەیێ كوردان .

زنجیرا فلمێ یوزارسیفی و چەند شاشیەك !

د ڤان دەمێن بوری دا و نەمازە د هەیڤا رەمەزانێ دا زنجیرە فلمەکی هژمارەکا بەرچاڤ ژ جڤاکی ب خوە ڤە گرێدا بوو ، ئەڤ زنجیرە فلمە ژ لایێ کومپانیەکا ئیرانی ڤە دهێتە بەرهەم ئینان و کومپانی ژی ژ شیعیێن توندرەون ب ڤێ چەندێ پروپاگندەیا شیعیاتیێ دیار دبیت ئەو ژی زنجیرە فلمێ یوسف پێغەمبەری یە سلاڤ لێ بن ، ل ڤێرێ مە دڤێت هندەك شاشیێن بەرچاڤ ب بەلگەڤە بدەینە دیار کرن، ئەو ژی : یا ئێکێ و یا هەرە بەرچاڤ ناڤێ یوسف پێغەمبەری یە سلاڤ لێ بن نە د تەوراتێ و قورئانێ دا و نە ژی د پەرتوکێن مێژوویێ دا چ جارا ناڤێ یوسف پێغەمبەری یوزارسیف نەبوویە بەلکی د تەوراتێ دا ناڤێ وی (سەپەتا پینات)ە و د قورئانێ دا ناڤێ وی هەر یوسفە بو ڤێ چەندێ بەرێ خو بدەنە تەوراتێ بەشێ (دەرکەفتن ژ مسرێ) کو ب تێر و تەسەل سەرهاتیا یوسفی ڤەدگێریت و دیسان ئایەتا 46 ێ ژ سورەتا د قورئانێ دا بو مە ب شێوەیەکێ ئاشکرا دیار دبیت کو ناڤێ وی نەهاتیە گوهارتن ژ لایێ چ کەسێ ڤە وەکی د فلمی دا دهێتە گوتن،دەربارەی خەونا یوفی ژی کو یازدە ستێر و هەیڤ و روژ خو بو د چەمینن وەکو رێزگرتن کو دەیك و باب و برایێن یوسفی نە ، د دویماهیا فلمی دا پتر ژ سێزدە کەسا خو بو دچەمینن و دەیکا وی مریە لێ د فەرمودەیەکا ئبن عەباس ڤەدگوهێزیت دبێژیت (یازدە ستێر برایێن یوسفی نە و هەیڤ دەیکا وی و روژ بابێ وی یە) ل رویدانێن دەستپێکا فلمی دا دیار دبیت کو برایێن یوسف پێغەمبەری سلاڤ لێ بن ئەو فروتینە کاروانەکێ بیانی لێ قورئان ب رەنگەك دی ڤێ چەندێ بو مە ڤەدگێریت دەمێ د ئایەتێن 19 و 20 ێ ژ سورەتا یوسف باس ژێ دهێتە کرن، دیسان شاشیا بەردەوام هەتا دویماهیێ سەرهاتیا زولەیخایێ و یوسفی یە و ئەڤ چەندە ژ سەرهاتیەکا راست پتر ئاشوپی یە و تا رادەیەکی دویرە ژ راستیێ ژ بەر کو نە د قورئانێ دا و نە د فەرمووودەیێن پێغەمبەری دا باس ژ دویماهیا زولەیخایێ نەهاتیە کرن ئێك فەرمووودە تێ نەبیت ئەو ژی دەمێ پێغەمبەرێ ئیسلامێ دبێژیت (هەڤالا یوسفی) و ئەڤە ژی رامانا هندێ نادەت کو ئەو یا بوویە هەڤژینا یوسف پێغەمبەری دیارە بەرهەمهێنەرێن زنجیرە فلمی ڤیاینە پتر بینەری تایبەت بینەرێ گەنج ب ڤی فلمی ڤە گرێدەن، شاشی دا ژی دەربارەی شاهی یە، ژ ئایەتا 43 ێ پێڤە د هەمان سورەتا قورئانێ دا کەسایەتیا شاهی دهێتە د ناڤ سەرهاتیێ دا ئەوا تەورات دیار دکەت کو فیرعەونە ، لێ د فلمی دا کورێ مەلکی خەونێ دبینیت و دبیتە هەڤالێ یوسفی ، ئەڤە بتنێ هندەك شاشیێن بەرچاڤ و دیار بوون د ڤی زنجیرە فلمی دا بەلکی ب دەهان شاشیێن دی ژی هەبن لێ مخابن هەردەم دەرفەت ناخوازیت هەمی بهێتە دیار کرن ، و باش ئەم بزانین ئەگەر فلمەکێ دی با و گرێدای نەبا ب بابەتەکێ وەسا هەستیار ڤە چ ئاریشە نەبوو لێ مخابن ئەڤە پێغەمبەر ژی بوون ئالاڤێن بازرگانیێ و هندەك لایەنێن ئیسلامی د ناڤ مە دا یێن بووینە بەردەستکێن ڤێ هەتکبەریێ .

کی ژ مێژوویا خوه شەرم بکەت ، تورکیا یان فرەنسا؟

ڕویدانێن سالا **1915** ێ ئێکە ژ مەزنترین کوشتارا چەرخێ بوری کو ب کومکوژیا سەدان هزار هەڤوەلاتییێن ئەرمەنی هاتینە کوشتن ب ڕاستەوخو چ ب دەستێ دەولەتا عوسمانی بیت یان ژی ب دەستێن کەسانێن دەولەتێ هانداین ، دەمێ جیهان د گروڤەکێشانا شەرێ جیهانییێ ئێکێ دا دەولەتا عوسمانی بریارا ڤەگوهاستنا هەڤوەلاتییێن ئەرمەنیا دا، پشتی دەست ب ڤەگوهاستنا وان هاتی کرن سەدان هزار ئەرمەنی هاتنە کوشتن و یێن ماین ژ برسا و سەرمایێ دا گیانێ خوە ژ دەست دا، رژێمێن تورك هەتا ئەڤروکە دان پێدان ب ڤێ کوشتارێ نەکریە و دیار دکەن کو بریارا ڤەگوهاستنێ یە، بەلێ مێژوویا چەرخێ بیستێ ب هەمی هویراتیێن خوە ڤە دیار دکەت کو ئەو بریارا دەولەتا عوسمانی دەرئێخستی دەستپێکا قرکرنا ئەرمەنیا بوو ، ئەڤە چەندین سالە دەولەتێن بیانی تایبەت یێن ل ئەوروپا نەمازە فرەنسا هەوڵا هندێ ددەت کو کوشتارا ئەرمەنیا بنیاسیت و ئەڤ سالە پارلەمەنتوییێ فرەنسا دانپێدان ب ڤێ کوشتارێ کر ، دەم ل دەست حکومەتا ئەردوغانی ل تورکیا بریارا هندێ دا پەیوەندییێن خوە لگەل فرەنسا کێم بکەت بەلێ تورکیا هەردەم چاڤ ترساندنەکێ ددەت وەلاتێن دی و خوە وەسا دیار دکەت کو ئەگەر دەولەتەك هەڤالێ وێ نەبیت زیاندارە و ئەڤ چەندە ژ بەری نوکە ل گەل ئسرائیلێ و سوریێ ژی کربوو بەلێ چ نەهات گوهاڕتب نە ئسرائیلێ داخوازا لێبورینێ ژێ کر بو کوشتنا هەشت هەڤوەلاتیێن وێ، نە ژی سوریێ ب یا وێ کر، دیارە فرەنسا ژی دێ ڤێ یاسایێ پەسەند کەت و دێ کومکوژیا ئەرمەنیا نیاسیت ، حکومەتا تورکیا ب ئوپوزسیون ڤە رەخنەیێن توند ل حکومەتا پاریس و پارلەمەنتوییێ فرەنسا گرتن و بیرا وانا ل جەزائیر و رواندا ئینا بەلێ تورکیا هەتا نوکە روژەکێ نە سەحکریە ئەرمەنیا کا چەوا عوسمانیا سەرەدەریەکا خراب دگەلدا دکر و پرسیار ژی نەکریە ئەرێ بوچی عوسمانیا بریارا ڤەگوهاستنا ئەرمەنیا دەرئێخست ؟ کو ل بن ڤێ بریارێ هزارەهان ئەرمەنی هاتن کوشتن، رەنگە گەلەك مێژوونڤێسا گوتبیت چ کومکوژی نینە بەلێ یا گرنگ ئەو نینە مێژوونڤێس ڤێ چەندێ پەسەند بکەن، گەلەك جارا مێژوو یان ژی بەرپەرێن مێژوویێ ڕاستیێ دیار دکەن ، و ئەو حکومەتا دان پێدان ب کوشتارا دێرسمێ نەکری یا سەیر نینە دان پێ دانێ ب کومکوژیا ئەرمەنیا نەکەن و بێژن باپیرێن مە کەس نەکوشتیە، ئەڤروکە ژ هەمی دەما پتر فەرە کومکوژیا ئەرمەنیا بکەڤیتە سەر زمان چونکی ل نیسانا داهاتی وەکی هەر سال دێ بیرەوەریا کوشتارا ئەرمەنیا ئەوا ل سالا **1915** ێ دێ هێتە ساخ کرن و دێ دیسان تورکیا بێژن کەسێ چ کوشتار نەکرینە .

سەردەمێ 28 ی شوباتێ و کورد !

سەردەمێ **28** ی شوباتێ سەردەمەکێ گەلەك هەستیار و گرنگە بو دەولەتا تورکیا ، ژ بەر کو د ڤی سەردەمی دا رژێما لەشکەری هوشدارییێن گرنگ دانە حکومەتا ئەرباکانی و تانسو چیللەرێ ، تورکیا روژ بو روژ دکەفتە ژێر کاریگەریا وەلاتێن روژهەلاتی تایبەت ئیرانێ ، د وان سالاندا کەسێ ماف نەبوو بێژیت ئەز کوردم ، هەتا وی رادەی زمانێ کوردی ژی قەدەغە بوو ، ناڤدار و بازرگان و کوردێن ل سەر جاددەیان دهاتنە کوشتن ب بەهانەیا هندێ ئەو هاریکارن بو پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ، گوتنا ژ هەمیا بالکێشتر ئەو بوو پشتی چەند سالەکا پشتی حکومەتا ئەرباکانی و چیللەرێ هەلوەشیای ، سەروکێ بزاڤا دیتنا مللی نەجمەددین ئەرباکانی بەرامبەر پرسیارەکێ دەربارەی پرسا کورد گوت " یێ بەحسێ پرسا کوردان دکەن ، ژ بەری هەر تشتەکی د موسلمانیەتێ دا نەژادپەرستی نینە، موسلمان برایێن ئێکن" گوتنا وی ڕاستە موسلمان هەمی برایێن ئێکن و ئیسلام ب خو ژی دژی نەژداپەرستیێ یە ، بەلێ ئەگەر کەسەك ب ناڤێ موسلمانیێ باخڤیت دڤێت وێ چەندێ پەیرەو بکەت، نەك کارەکی دژی ئیسلامێ بکەت و پاش ل ژێر پەردا ئیسلامێ کوشتنێ بکەت، ل ڤێرێ دوو ئیحتیمال پەیدا دبن ، یان رژێم وی دەمی کورد ب موسلمان قەلەم نەددان، یان ژی وانا دڤیا کوردان ژی بکەنە تورك وەکی قوتابیێ ئەرباکانی ئەردوغانی گوتی "ئێك نەتەوە، ئێك مللەت ، ئێك ئالا" ئەم دشێن بێژین ئەگەر **28** ی شوباتێ نەبا تورکیا دا ئەڤروکە ژ ڤی حالی گەلەك خرابتر بیت و سەدان کورد داهێنە کوشتن ، گەلەك ژی دبێژن **18** ی شوباتێ کودەتایەکا لەشکەری بوو، ڕاستە لەشکەری مایێ خوە د کار و بارێن حکومەتێ دا کر بەلێ دڤێت ئەو ژی بهێتە زانین رژێما وی دەمی گەلەك تاوان ئەنجامدان ، وی دەمی سالانە پارتیەکا کوردان دهاتە داخستن و ئەڤ چەندە ژ جیهانێ دهاتە ڤەشارتن ژ بلی کوشتن و بن ئاخکرنا وانا ب ساخی ، لایەنگرێن ئیسلاما سیاسی کورد ب دەرکەفتی ژ ئیسلامێ قەلەم ددان و حکومەت ژی ب بێدەنگیا خوە ئەڤ چەندە پەسەند دکر ، و تاکە مفادارێ ڤی سەردەمی پارتیا داد بوو و گەشەپێدان بوو و پشتی دەمەکی حکومەت پێك ئینا و ئەڤروکە هەوڵ ددەت پرسا کوردان ب ڕێکەکا دویر ژ ئەقلی چارەسەر بکەت ، دڤێت ل دەستپێکێ ل جهێ رەوشەنبیر و کەسانێن شارەزا بهێنە دادگەهـ کرن و بکەڤن ل زیندانا بێی کو تاوانا وان بو دیار بکەن ڤەرە کاربدەستێن وی سەردەمی بینن بەر دادگەهێ ئەگەر ئەڤ چەندە نەهێتە کرن چارەسەرکرنا پرسا کوردان دێ ژ کەتوارێ ئەڤروکە ئێکجار دویر بیت.

تركيێ و پلانەكا مێژوويى ل سەر سوريێ !

دێ ل بيرا گەلەكا بيت ژ بەرى چەند سالەكا دەولەتا ترك و دەولەتا سوريێ كەفتبوونەد رەوشەكا گەلەك هەستيار دا ژ بەر كو تركان سوريەتاوانبار دكر ب خودانكرنا پارتيا كرێكارێن كوردستانێ (پەكەكێ) د ناڤ ئاخا خوەدا و ئەڤروكەپشتى بهارا عەرەبى وەلاتێ سوريێ گرتى و تركيێ مايێ خوەد ناڤ كاروبارێن وەلاتێ سوريێ دا كرى هژمارەكا زور ژ لايەنگرێن بەشار ئەسەدێ سەروك كومارێ سوريێ بارەگايێن نوێنەراتيێن تركيێ و چەند وەلاتێن دى دا گرتين و ژ بلى پروتێستو كرنێ لايەنگرێن ئەسەدى ئالايێ تركيێ و پوستەرێن ئەتاتركى سوتين و سفكاتى پێ كرين تركيێ ب بەرسڤێن توند گەف ل رژێما سوريێ كرين،پلانێن ڤەشارتيێن تركيێ ئاشكرا بوون ئەو ژى ئەوەمەبەستا تركيێ ئەو نينەجانێ هەڤوەلاتيێن سوريێ ب پارێزيت ژ بەر كو ئەو ب خوەڤێ چەندێ ناكەن و چەندين رووناكبير و روژنامەڤان و چالاكڤان ئەڤروكەد زيندانێن وەلاتێ وان دا دەستەسەر كرينەيان ژى بێ سەر و شوينن ، تركيێ ئەڤروكەدڤێت سوريێ بكەتەد بن كونترولا خوەڤەئەو ژى ژبەر هندێ يەدا كو رێكێ ل كوردێن وى وەلاتى بگريت و يا دوويێ سوريێ بكەتەد بن كونترولا خوەڤەو سوريێ ئێكەم وەلات نينەتركيێ ڤێ سەرەدەريێ لگەل دكەت بەلكى ليبيا ژى هەر د پلانێن وان دا بوون و هاريكاريەكا بێ سنور ددا ليبيايێ و وەسا ديار دكر كو ئەو پشتەڤانێ وانانن و ئەڤروكەهەمان سيناريو يا نوى دبيتەڤەل دەستپێكێ دێ حكومەتا ئەردوغانى دانپێدانێ ب كونسەيا سوريێ كەت و ل دويڤدا دێ پلانێن ئوپەراسيونەكا سەربازى ئامادەكەت بو ناڤ ئاخا سوريێ ، ژ بەر ڤێ چەندێ يەژى ئەڤەچەند روژەكەيێن دويماهيك ئامادەكاريا دكەن ژ بو دروستكرن ناڤچەيا ئارام ب درێژاهيا پينج كيلوميترا د ناڤبەرا سنورێ تركيێ و سوريێ دا ، و ديسان ژى ئەڤەكارتەكا گەلەك بهێزەبو ئەردوغانى كو ئەو ببيتەسەركردەيێ روژهەلاتا ناڤين و سەركردەيەكێ مێژوويى د هەمان ناڤچەدا ، لێ بەلێ مەبەستا هەرەسەرەكى يا ئەردوغانى ئەوەكو دووبارەدەولەتا مەزن ل ژێر سياسەتا ئوسمانى يا دامەزرينيت و دووبارەسيستەمێ پادشاهيێ ڤەگەرينيت ، ئەگەر مەبەست ئەو نەبا ئەڤروكەكەسەكێ ل تركيێ هەول نەددا بو ڤێ چەندێ و ئەڤەژى يا ديارەپشتى ئيسلاما سياسى ل تركيێ بووى تاكەدەسەلات هزرا نيو-ئوسمانى دەركەفتيەو بو ئێكەم جارەپشتى رووخانا ئيمپاراتوريەتا ئوسمانى هزرا ڤەگەراندنا دەولەتەكا نوى و يا بەرفرەهـ پەيدا بوويەڤەو گەلەك كريار هاتينەكرن پيخەمەت ڤێ چەندێ .

کی ل پشت کوشتنا زانایێن ئەتومی هەیە ل ئیرانێ ؟

ئەڤە هژمارەکا زانایێن ئەتومیا ئورانیوم ل وەلاتێ ئیرانێ هاتنە تیرورکرن و چ جارا کوژەکێن وانا نەهاتینە دیتن ، دەم ل دەست دەسەلاتا کومارا ئیرانێ ئیسرائیل و ئەمریکا تاوانبار دکەت ب کوشتنا ڤان زانایان ، وەکی دیار ئیران ئەڤە بو دەمێ چەندین سالە مژویلە ب پێشئێخستنا چەکێ ئورانیومێ و گەهشتیە ئاستەکێ بەرز و بێ گومان ئەڤە مەتریسکە ل سەر ئاشتیا جیهانێ نەمازە روژهەلاتا ناڤین سەڕەرای هندێ ئیران رژدە ل سەر هندێ کو ئەو ئورانیوم بو پاراستنا ئاشتیێ یە و ئەڤ چەندە یا بەر ئاقل نینە چونکی هەر کەسەك دزانیت چەکێن ئەتومی ئەوێن دبێژنێ چەکێن کومکوژ ئاشتیێ پەیدا ناکەن بەلکی بتنێ بو پەیداکرنا ئاریشایە ل ناڤچەی ، کوشتنا زانایێن ئەتومی ژ لایێ ئیسرائیلێ ڤە گوتنەکا بێ بهایە ژ بەر کو ئیسرائیلێ هەتا نوکە چ زانا نەکوشتینە ئەگەر ژ دوژمنێن وان ژی بن بەلکی کوشتنا ڤان زانایان ڕاستەوخو دەسەلاتداریا کومارا ئیسلاما ئیرانێ ژێ بەرپرسە ئەگەر ژی بەرچاڤە دیارە ئەڤ زانایێن دهێنە تیرورکرن نهێنیێن گرنگ دەربارەی ڤی چەکی دزانن و ئیران ژ هندێ دترسیت ئەڤ نهێنیە بهێنە ئاشکرا کرن و ڤێ چەندێ دێ کاریگەریەکا گەلەك خراب هەبیت ل سەر رەوشا ئیرانێ یا سیاسی و لەشکەری لەورا ئیران دەم بو دەم دێ ڕابیت ب تیرورکرنا ڤان زانایان چ ب بومبەکرنا ترومبێلێ بیت یان ژی تەقەکرن لێ ، بەلگە ژی بو ڤێ چەندێ ئەوە کو هەتا نوکە ئێك ژی ژ تاوانباران نەهاتینە دیار کرن و د دەمەکێ کێم دا ئەڤ بابەتە ژ روژەڤا ئیرانێ دەردکەڤن ، هەروەسا ئەڤە کریارەکا هەردەمە نەك بتنێ ل ئیرانێ بەلکی ل گەلەك وەلاتان تایبەت ل چەرخێ بوری ئەڤ چەندە گەلەك هاتیە کرن تا گەهشتیە وی ڕادەی بەرپرسێن پلە بلند ژی ل وەلاتەکی هاتینە ژناڤبرن دا کو نهێنیێن وانا ئاشکرا نەبن و نەکەڤنە بەرچاڤێن جیهانا دەرڤە و ئیران ژی دەسەلاتەکا گرتی یە پشتی شورەشا ئیسلامی یا ب دەستێ خومەینی هاتیە کرن هەتا نوکە سەڕەرای هەمی دورپێچێن ئابوری ئیرانێ شیایە چەکێن ئەتومی دروست بکەت و بگەهینیت ئاستێن بلند ، ئەڤە ژی پرسیارەك دی پەیدا دکەت ، ئەرێ کی ل پشت ئیرانێ هەیە هەتا شیابیت ڤی چەکی دروست بکەت ؟ و هەوڵ بدەت ببیتە زلهێزەکا توندڕەو ل روژهەلاتا ناڤەراست ، ڕەنگە ئەو هێزێن دژی زلهێزا مەزن وەلاتێن ئێکگرتیێن ئەمریکا ئیران کربیتە رێکەك ل روژهەلاتا ناڤین دا کو هێزا ئەمریکا ل ناڤچەیی کێم بکەت و دیار بکەت ئەو ژی خودان سوزە ل ڤی ناڤچەیێ ستراتیژی کا چەوا د سەدسالا بوری دا ئەڤ چەندە ڕویدای کو ئەمریکا دژی سوڤێیتا بەرێ چەندین گروپ دروست کرن دا کو دژی وانا بکار بینیت و شەرێن ستراتیژیێن توند بەرپا دبوون هەر ژ بەر ڤێ چەندێ .

ئیسلام و توند و تیژی !

دوو پەیڤێن گەلەك ژ ئێك دویرن ئیسلام و توند و تیژی ، د ڕامان دا و د كریار ژی دا لگەل ئێك ناگونجن بەلێ ئەگەر ئەم سەحكەینە دویماهیك ڕویدانێن هەولێێ دێ پتر بو مە دیار بیت كا چەوا توندی ل ژێر ناڤێ ئیسلاما پیروز دهێتە كرن ، پشتی گوڤارەكێ سڤكاتی ب بیر و باوەر و پیروزیێن ئیسلامێ كری دەملدەست نەڕازیبوونێن توند هاتنە كرن ، گومان نینە كو سڤكاتی كرن ب پیروزیێن ئاینەكی سڤكاتی یە ب خەلكێ ژ بەر كو ئەو ئاین هاتیە ڤرێكرن بو خەلكێ و دڤێت خەلكێ د ڤان دیاردەیاندا هەلویستەك هەبیت بەلێ ئەگەر ئەم سەحكەینە هەلویستێ بو خەلكێ هاتی هاندان دێ شێن بێژین ب تەمامی دژی پرێنسیبێن ئیسلامێ بوون ژ بەر كو ئیسلام ب چ ڕەنگا هاندانا توند و تیژیێ ناكەت ئەگەر خو دژایەتی بهێتە كرن ، تشتەك گەلەك سروشتیە ئەگەر خونیشاندان دژی بێ ڕیزیەكا وەسا بهێتە كرن بەلێ دڤێت هەر تشتەك د سنورێن وێ دا بیت تایبەت ئەگەر ئەو تشتە گرێدای بیت ب بابەتەك وەسا هەستیار ،ژ بلی هاندانا توند و تیژیێ گەلەك دیاردێن دی هەبوون هەژی رەخنە گرتنێ ، ئەو ژی د خونیشانداناندا ئالایەك بتنێ ژی یێ كوردستانێ نەبوو بەلكو ئالایێن دەولەتەكا بیانی ئەوا پەیڤا بنەمایێ سەرەكی یێ ئیسلامێ تێدا نڤێسی هاتبوون ڕاكرن ، و قورئانا پیروز هاتبوو ڕاكرن هەر وەكی پەرتوكەكا دی د دەستێن واندا ئەڤە ژی بێ ڕێزیەك دی یە هاتی كرن بەرامبەر ئیسلاما پیروز، دیسان سوتن و ژ ناڤبرنا هندەك جهێن دی ژی یێن ژ دویر و نێزیك پەیوەندی ب بابەتی ڤە نەهەین جهێ گومانێ نە و پرسیارێ پەیدا دكەت ، ئەرێ كیژ لایەن ل پشت ڤان ڕویدانا هەیە؟ ل دەستپێكا ڕویدانا ژی ڕاگەهاندنا لایەنێن نەحەز دەست ب دژ پروپاگندە كرنا لایەنێن دی كر و كرنە ئامانج بو لایەنگرێن خو و ئەو هاندان ڤی كاری بكەن و ئیسلام وەكو ئاینەك ئاشتیخواز و ئارامیێ دژی توند و تیژیێ یە بەلگە بو ڤێ چەندێ ئایەتەكە ژ قورئانا پیروز ئەوا هندەك كەسان ل ژێر ناڤێ وێ توند و تیژی كری ئەو ژی ئایەتا ٨٥ ێ ژ سورەتا حجر (فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ) ئانكو "تو ب شێوەیەكێ جوان سەرەدەریێ لگەل وانا بكە"، و ئەگەر كەسەك دژی ئایەتەكێ بتنێ یا قورئانێ بیت ڕامانێ وێ ئەوە ئەو ژ دینی دەركەفتیە و ئەڤە ژی ڕامانا هندێ نادەت كو موسلمان ل كوردستانێ بەرامبەر وێ تاوانێ بێدەنگ بن بەلێ ئەگەر هەلویستێ خو ژی دیار دكر دڤێت ب ڕەنگەكێ وەسا بیت زیان ب چ لایەنا نەكەڤن یێن دویر ژ ڕویدانێ و ئەڤا هاتی كرن ل پایتەختێ هەرێمێ بتنێ د بەرژەوەندیا نەحەزان دا بوو .

ئەرێ ئێخستنا فروکێ دێ شەرەکێ نوی ل روژهەلاتا ناڤین پەیدا کەت؟

پشتی ئێصستنا فروکەیەکا لەشکەری یا تورکیا ژ لایێ رژێما سوریێ ڤە ، گەلەك پرسیار هاتنە کرن ، ئەرێ دێ ماددەیا پێنجێ یا ناتویێ هێتە بجهـ ئینان ئەوا دیار دکەت کو ئەگەر هێرشەك ل دژی ئەندامەکێ ناتویێ بهێتە کرن دێ هێتە هژمارتن دژی ناتویێ ب خو و دڤێت بڕیارەکا ئێکگرتی هەبیت دژی وێ هێرشێ ، هەرچەندە تورکیا چاڤترساندنەك توند دا سوریێ بەلێ هەتا نوکە نە کەفتیە د پراکتیکێ دا ئانکو بتنێ تورکیا مایە ب ئاخفتنێ ڤە ، پرسیارا دی ئەو بوو ئایا تورکیا ب چ ماف چووبو د ناڤ ئاخا سوریێ دا تورکیا بو ڤێ پرسیارێ گوت ب مەبەستا فێرکرنێ ، ئەڤە ژی هند یا گونجای نینە تایبەت د دەمەك وەسا هەستیار دا و تورکیا چ ناڤ سنورێن خو دا یان ژی ژ ناڤ سنورێن نیڤدەولەتی دا ماف هەیە فروکەیێن خوە فێر بکەت ، ژ بلی وان بەهانەیێن ئەردوغانی گوتین ب تنێ ئێك هەلبژارتن دمینیت ئەو ژی ئەو فروکا هاتی ئێخستن ب مەبەستێن سیخوری بوون د ناڤ ئاخا سوریێ دا و چ گومان ژ بلی ڤێ چەندێ نامینن ، د هەر حالەکی دا بیت تورکیا یا د ناڤ روژهەلاتا ناڤین دا و خوە وەسا هزر دکەت ئەو زلهێزەکە و ژ بەر ڤێ چەندێ ماف دایە خو ئەو مایێ خو د کار و بارێن وەلاتێن دی دا بکەت تایبەت هەڤ سنورێن خو و ئەڤ قەیرانە ژی نە بتنێ لگەل سوریا بوویە بەلکی ژ بەری نوکە ژی د دەمێ کوشتنا نەهـ هەڤوەلاتیێن تورك ژ لایێ سوپایێ ئیسرائیلێ ڤە تورکیا هەتا نوکە پەیوەندیێن خو لگەل ئسرائیلێ باش نەکرینە و نەشیایە باش بکەت ، ژ لایێ دی ڤە ب ئێخستنا فروکەیا لەشکەری کارتەك بهێز کەفتە دەستێ تورکیا و دێ ڤێ چەندێ ب باشترین شێوە بکار ئینیت دژی رژێما ئەسەدی و ڕایەکا گشتی پەیدا کەت بو ژناڤبرنا ئەسەدی هەلبەت ئەڤە ژی د بەرژەوەندیا دەولەتا تورکیا دا یە یا ژ هەمیا گرنگتر بو تورکیا گەلەك باشە ئەگەر رژێما پشتی ئەسەدی هەڤکارێن تورکیا بن وەکی رژێما نوکە یا لیبیا هەروەسا لاوازبوونا پەکەکێ ل سوریێ ژی ئێك ژ وان پلانایە ئەوێن تورکیا ئەڤە بو چەند سالە ل هیڤیێ ، دیسان تورکیا ڤێ جارێ هند زوی نەشێت زەنگلێن شەری لگەل سوریێ لێ بدەت ژ بەر کو روسیا یا ل پشت سوریا و تورکیا چەندین گرێبەستێن مەزن تایبەت د بوارێ وزێ دا لگەل روسیا هەنە ژ بلی هەبوونا ملیونك هەڤوەلاتیێن تورك ل روسیا و هەبوونا ئاریشان لگەل ئەرمەنستانێ .

كوشتن و ئاشتى

ل توركيا ئەڤە پتر ژ چارێك سەدساله خوينا گەنجێن كورد و تورك دهێتە ڕشتن ، و زيان هەر ب هەڤوەلاتيێن كورد دكەڤيت ژ لايێ ئابورى ، كەلتورى و فێركرنێ ڤە ، هەر حكومەتەكا هاتى سەر دەسەلاتێ سوز و پەيمان داينە ڤێ ئاريشێ لا بدەن چ ب توندى يان ژى ب ئاشتيانە ئەڤە چەند روژەكە گوتنێن سەروك وەزيرێن توركيا رەجەب تايب ئەردوغانى دهێنە شروڤەكرن ، ئەردوغانى گوت ژ بو چارەكرنا پرسا كورد و نەهێلانا پارتيا كاركەرێن كوردستانێ دێ دان و ستاندنێ ل گەل پارتيا ئاشتى و ديموكراسى كەين ، ئەڤ گوتنە ديارە ب جدى نەهاتينە گوتن بەلكى بتنێ بو پەيداكرنا ڕايا گشتى يە ل كوردستانا باكور ، ئەڤ گوتنە خالەكا پوزەتيڤە بو ئەردوغانى ب ڤێ چەندێ دێ ديار كەت و بێژيت ئەز ئامادەمە لگەل پارتيا ئاشتى و ديموكراسى ڕوينم خوارێ دا كو ئەم ڤێ پرسێ چارەسەر بكەين ، بەلێ ئەگەر ئەم سەحكەينە گوتنێن ئەردوغانى ژ بەرى چەندەكێ دێ بينين ئەردوغانى دەهان جارا گوتيە پارتيا ئاشتى و ديموكراسى نوێنەرێن مللەتێ كورد نينە ، ئەڤە هەڤدژيەكا بەرچاڤە يا حكومەتا ئەردوغانى ، ب هەمى هەولا يێ دژى پارتيا داد و گەشەپێدانێ ڕادوەستيت و ل لايێ دى يێ ديار دكەت ئەو دێ لگەل ڤێ پارتيێ كومبيت و ڕوينيتە سەر مێزێ ، ئەردوغان ژ بەرى هەر تشتەكێ لگەل هزر و گوتنێن خو بەروڤاژى يە و نەشێت ب ڤێ چەندێ لگەل پارتيەكا كورد و بتنێ ب گوتن و پەيمانا پرسەكا مەزن چارە بكەت ، ئەگەر ئەردوغانى بڤێت پرسا كوردان چارە بكەت دڤێت ل دەستپێكێ جياوازيا باژێرێن كورد و توركان لادەت و كا چەوا خزمەتگوزارى بو باژێرێن ئيستانبولێ و ئيزميرێ هەنە دڤێت ئەو خزمەتگوزارى ل دياربەكر و ماردينێ ژى هەبن ، ژ بەرى حكومەتا ئەردوغانى دەست بكار بيت هەر چەندە پرسا كوردان هەبوو بەلێ ژ لايێ جڤاكى ڤە كەسێ جياوازيا كورد و توركان نەدكر و لگەل ئێك دژيان ئانكو گيانێ پێكڤەژيانێ هەبوو ، بەلێ دەمێ ئەردوغان هاتى سەر حوكمى تايبەت پشتى گوتى ل توركيا ٣٦ نەتەوە دژين ژ وێ روژێ وەرە هەر كەسێ دەست ب ڤەكولينا نەتەوەيا دى كر و نوكە نوكە هەر كەس ب گومانە بو يێ بەرامبەر ب چاڤەكێ جودا ژ بەرێ سەحدكەتە مللەتێ دى ، ڕويدان و هژمارەكا كوشتنا ژى هەر ژ ئەگەرێ گوتن و كريارێن ئەردوغانى نە ، ژ لايێ دى ڤە روژانە دەنگ و باسێن كوشتن و ئوپەراسيونێن لەشكەرى دگەهنە مە و يێ دبێژن ئەم دێ ئاشتيێ پەيدا كرن ، ديارە هێشتا نزانن زاراڤێن ئاشتى و شەرى دژى ئێكن و لگەل ئێك د چەرخێ بيست و ئێكێ دا ناگونجن.

سیاسەتا دەرڤە یا ترکیێ و نیو-عوسمانی

ئیمپاراتوریەتا عوسمانی ئەوا شەش سەدسالا ڤەکێشای و شیای جوگرافیەکا مەزن و بەرفرەهـ بگریت ، ژ بلی روژهەلاتا ناڤین ، ئەفریکا باکور و ئاسیایێ و ئەوروپا تا سنورێ ڤیەنا نەمسایێ بگریت ، و ژ خولیێن وێ تورکیەکا نوی دەرکەڤیت و ببیتە هێزەکا نوی ل روژهەلاتا ناڤین ، هەلبەت هەلوەشیانا دەولەتا عوسمانی پشتی شەڕێ جیهانیێ ئێکێ تشتەکێ نورمال نەبوو ، ژ بەر کو دەولەتێن هندە مەزن د دەمێن زوی دا ناکەڤن و ناهێنە لادان د شانویا مێژوویێ دا، ترکێن حەز ل ڤەگرتنا وەلاتا هەی ئەڤ چەندە ژ بیرا خو نەبریە، تایبەت ئەوێن تێزا ئیسلام-ترکچینیێ دپارێزن ، د ڤان روژێن بوری دا ئەڤ هزرە پتر هاتە گەنگەشە کرن ژ جارێن دی تر ،ئەحمەد داودئوغلو وەزیرێ دەرڤە یێ ترکیێ ب سەرەدانەکێ گەهشتە لیبیا و لگەل ئوپوزسیونا لیبیایێ ئەوێن دژی ڤەددافی سەروکێ لیبیایێ شەری دکەن، سوزا هاریکاریێ ب مەبلەغێن زێدە یێن ماددی و مەعنەوی بو وان دان، دەسەلاتداریا ترك هەردەم ل دەلیڤەیەك وەسا دگەڕیا تایبەت بو لیبایێ ژ بەر کو لیبیا مەترسیەك بوو ل سەر ئێکەتیا ئاخا ترکیێ و دان پێدان ب مافێن گەلێن دی دکر ژ وانا کورد، دیسان د سەردەمێ عوسمانیا دا گەلێ لیبیایێ بەرهنگاریەکا دژوار ژ وەلاتێ خو کریە دژی عوسمانیا، وەکی دیار ترکیێ پەیوەندیێن مێژویی دگەل عەرەبان هەنە ژ بەر کو عوسمانیا بو درێژاهیا سالا حوکم ل وانا کریە ئەڤ وەلاتێن ئەڤروکە دبێژنی نیشتیمانیا عەرەب ب ویلایەتێن عوسمانی دهاتنە ناڤبرن، تا نوکە ژی ل هندەك وەلاتێن عەرەب ڕهـ و ڕیشالێن عوسمانیا لێ ماینە، هەرچەندە ئەڤ هزرە ئانکو هزرا نیو-عوسمانی هزرەکا نوی نینە بەلکی ل سەر دەمێ نەجمەددین ئەرباکانی سەروکێ بزاڤا دیتنا مللی هەبوو لێ ب زاراڤەك دی تر ئەو ژی (ئێکەتیا تورك-ئیسلامێ) کو پارتیا سەعادەت نوکە پشتەڤانیێ لێ دکەت،هزرا ئێکەتیا تورك – ئیسلامێ بو هندێ کار دکەت ئێکەتیەك ئەلتەرناتیڤێ ئێکەتیا ئەوروپا بیت و مەبەستا وێ یا سەرەکی ئەوە ئێکەتیەك بهێتە راگەهاندن و تورکیا هەردەم سەرکردە بیت، زاراڤێ (ترکیا مەزن) ژی هەر ب ڤێ مەبەستێ دهێتە بکار ئینان، و پلان ژی بو ڤێ چەندێ هاتینە دانان ئێك ژ وانا دەستەیا (D8) ە ئەوا ئەرباکانی دامەزراندی، د هەلبژارتنێن بوری دا دروشمێ سەرەکیێ پارتیا داد و گەشەپێدان (ڤیزیونا 2023) ێ کو سەدسالیا دامەزراندنا کومارا ترکیێ یە یا ب دەستێ ئاتاتورکی و هەڤالێن وی هاتی دامەزراندن ، دیسان د ڕاگەهاندنێ دا ئەڤ پلانە دهێتە بەر باس کرن ، ئێك ژ وانا خەلەکا دولا گورگا بوو ، دەمێ زنجیرە فلم هاتی ڤەگوهاستن بو کەنالەکێ نێزیك بنەمالا ئەردوگانی د ریکلاما فلمی دا سێ سیناریو دهاتن بەرچاڤ کرن بو سنورێن ترکیێ ل سالا 2023 ێ یا ئەمریکا ، ئسرائیل و ترکیێ ب خو لێ یا ژ هەمیێ بالکێش تر یا ترکیێ بوو کو سنورێن دەولەتا عوسمانیان بوو ژ بەری بهێتە هەلوەشاندن ، رەنگە گەلەك بێژن چ پەیوەندی ب ئێك هەیە ، دێ بێژین زنجیرە فلمێ دولا گورگا لایەنگرێن پارتیا داد و گەشەپێدانن ، نوکە دەولەت یا د دەستێ نیو – عوسمانیا دا.

ژ قەیرەبوونا کچان کی بەرپرسە ؟

رەنگە گەلەك بابەت ل سەر لاپەرێن گوڤار و روژناما ل سەر ڤی بابەتی هاتبن نڤیسین و گوتن، بەلکی ل سەر کەنالێن ڕادیو و تەلەڤزیونا ژی گەلەك ژێ هاتبیت بەحس کرن ، بەلێ هندی چارەنەبووی دێ هەر هێتە گوتن ، بێ گومان ئێك ژ ئاریشێن هەرە مەزنێن جڤاکی قەیرەبوونا کچانە ، ئانکو ب گوتنەکا کلاسیك نەشویکرنا کچێ یە تا ژیەکێ مەزن، ئەگەر ئەم سەحکەینە ژ بەری **30** تا **40** سالا دێ بینین ئەڤ ئاریشە نەبوو یان ژی ئاریشەیەك دی هەبوو ، دا خێزان تایبەت ئەوێن ل گوندان دژین کورێن د ژیێ **13-14** سالیێ دا خێزانێ بو پێك ئینن و کچ د ژیێ **12-13** سالیێ ددانە شوی ڤێ چەندێ ژی ئاریشەیێن مەزنتر و کاریگەرتر ل دویڤ خو دهێلان ، ئێك ژ وانا کونترول نەکرن ل سەر بوونا زاروکا ئانکو ئەڤ خێزانە یا دژیێ سێزدە تا **15** سالی دبوونە خودان زاروك و زێدەدبوون، بابەتێ مە قەیرەبوونا کچانە د وان بابەتێن هاتین بەلاڤکرن د روژنامە و گوڤارێن مە دا ئەم دبینین هەمیا تاوان ئێخستیە سەر ستویێ کچێ دبێژن کچ گەلەك زێرا دخوازن لەوما دبنە قەیرە کچ ، ئەرێ ما هەمی قەیرە کچا زێدە زێر دخواستن، کو خێزانا کوری نەشیای خێزانێ بو پێك بینن ، مخابن ل شوینا چارەسەریێ بگەرهن پتر ل ئاریشەیێ دگەڕهن و ب ڤی ڕەنگی ئاریشە مەزنتر دبیت و زەحمەت تر لێ دهێت، تاوان یا کچێ نینە بەلکی تاوان یا سیستەمێ پاشکەفتی و لایەنێن زالێن سوسیولوژی نە ل سەر هەستێن جڤاکی و ئازادیەکا باش ب کچێ نەهاتیە دان دا کو بشێت وی کەس هەلبژێریت یێ بڤێت لگەل بژیت و ئەنجام قەیرە بوونە ، گوتنا سەرئێش تر نڤیسەرێن بابەتا گەلەك جاران حکومەت کریە ئارمانجا رەخنەیێ و دبێژن حکومەت دێ شێت چارەکەت دیارە وانا ب ڤێ چەندێ دڤێت ژ راستیێ دوور بکەڤن و مەسەلێ بکەنە د قالبەك دی تر دا ، ئەڤروکە جڤاکێ مە دشێت چارەسەر بکەت و بتنێ ل چارەسەریا بگەڕهن نەك بچن ئاریشەیێ مەزن بکەن، نەك ل تاوان و تاوانباری بگەڕهن و پشتی هینگێ خو بێ گونەهـ قەلەم بدەن، ژ بەر کو هەر تاکەکێ د جڤاکی دا ژ جڤاکێ خوە بەرپرسە و یان ژی دڤێت ب لایەنێ کێم ڤە هەستا بەرپرسیارەتیێ ل دەڤ خوە گرژ بکەت ژ بەر کو کەفتنا سیستەمێن جڤاکی یا دوور نینە و هەر تشتەك تێدا پیڤەرەك گرنگە .

یاسایا میتێ و زڤرین بو سالێن نوتا !

دەزگەهێ سیخوریا مللی (میت) وەکو ئێك ژ دەزگەهێن گرنگێن تورکیا هەتا نوکە شیایە بمینیت دەزگەهەکێ ڤەشارتی ل تورکیا ، هەلبەت دیاربوونا نهێنیێن ڤان جورە دەزگەها گروڤەکێشانەکا دەمدرێژ پەیدا دکەت ، ل سالا بوری کاسێتەکا دەنگی دیار بوو کو بەرپرسێن میتێ لگەل بەرپرسێن پارتیا کارکەرێن کوردستانێ ل ئوسلو دان و ستاندن دکرن ، دەملدەست سەروك وەزیرێن تورکیا پاراستنا ڤان بەرپرسا کر و دیار کر وی ئەو ڕاسپاردینە بو ڤێ دان و ستاندنێ ، د روژێن بوری دا داواکارێ دادگەهەکا بلند داخواز کر بەرپرسێن میتێ یێن کەڤن و نوکە بهێنە بەر ڤەکولینێ ب تاوانا هندێ ئەو هەکارن لگەل کوما جڤاکێن کوردستانێ (کەجەکە) ئەوێن هەتا نوکە سەدان کەس هاتینە زیندانکرن ، حکومەتێ ئەڤ چەندە ب توند بەرسڤ دا و ڕابوون ب گهوڕینا ماددەیا 26 ێ یا دەزگەهێ میتێ کو تایبەت بوو ب هندێ ئەگەر بەرپرسەکێ میتێ بهێتە داخوازکرن بو دادگەهێ دڤێت سەروك وەزیر پەسەند بکەت و ئەڤ گهوڕینا یاسایێ د هەمان روژدا ژ لایێ سەروك کوماری ڤە هاتە پەسەند کر و پەیرەو بوو ، لەزاتیا ڤێ یاسایێ بابەتەك دی یە ، بەلێ ئەگەر ئەم سەحکەینە مێژوویا نوی یا تورکیا تایبەت ل دەستپێکا سالێن نوتا دێ بینین بارا پتریا کوشتنێن بکەر نەدیار ژ لایێ دەزگەهێن سیخوری ڤە تایبەت میت و ژیتەمێ ڤە هاتینە ئەنجامدان ، و وی دەمی ژی یاسا ب ڤی ڕەنگی بوو یا هاتی پەسەند کرن ، ب ڤێ یاسایێ دێ ئەندامێن میتێ شێن هەر کارەکی بکەن و بێی ئیمزا و پەسەندا ئەردوغانی دادگەه نەشێت وانا بینیتە بەر دادگەهێ و ڤەکولین لگەل وانا ناهێتە کرن ، وەکی دیار هەر ژ دەستپێکا دەسەلاتا حکومەتا داد و گەشەپێدان د هەولا هندێ دا یە هەمی ئەرکێن ڕێڤەبرن و دادگەهێ بێخیتە بن دەسەلاتا خوە ، و روژ بو روژ ڤان پێنگاڤا یا رژد دکەت و شیایە چەندین دەزگەهێن یاسایی بکەتە لایەنگرێ خوە ، حکومەتا تورکیا ب ڤێ یاسایێ جارەکا دی زڤڕی بو سیستەمێ کەڤن یێ ل تورکیا پەسەند کرەڤە و زڤڕین بەرەڤ وی سەردەمی یێ 17 هزار کەس پتریا وان کوردێن باکور هاتین کوشتن و هەتا نوکە تاوانبار نەهاتین دیار کرن ، ل دویماهیێ دڤێت دیار ببیت ئەڤ یاسایە یا کو هاتی گوهاڕتن دژی بنەمایێ دەولەتا یاسایی یە ئەڤا د دەستورێ کومارا تورکیا دا هاتی دیار کرن و گهوڕینا وێ ڤەدەغە.

کوشتنا 13 لەشکەرا چەوا بهێتە خواندن ؟

ل روژا 14 ی تەمموزا بوری دا سیێزدە لەشکەرێن ترک هاتنە کوشتن و حەفت هاتنە بریندار کرن گەلەک دەم نەبوری سوپایێ ترکیێ د مالپەرێ خوە یێ فەرمی دا ڕاگەهاند ئەگەرێ کوشتنا ڤان لەشکەرا مین بوون کو ژ لایێ چەکدارێن پەکەکێ ڤە هاڤێتبوونێ و ئاگر بەربوو وێ دەڤەرێ لەوما هژمارا کوشتیان ب ڤی ڕەنگی بوو .لێ ئەڤە پروپاگندەیەگا رەش بوو دژی پەکەکێ ئەگەر ئەم سەحکەینە بوویەرێن ژ بەریا وێ روژێ و پشتی وێ روژێ دێ بینین ئەڤە پروپاگندەیەکا رەشە ل دژی گەلێ کورد دهێتە بکار ئینان . وەکی دیار ل روژا 12 ی خزیرانێ هەلبژارتن هاتنە کرن و پشتی هەلبژارتنا پارتیا ئاشتی و دیموکراسی بریار دا پارلەمەنتوی بایکوت بکەت ژ بەر کو سازیا هەلبژارتنا ڕێ ل بەربژیرێ وان خەتیب دیجلەی گرت ب بەهانەیا حوکمێ وی د زیندانێ ڤە . و هەر دوو پارتیێن داد و گەشەپێدان و بزاڤا نەتەوەی ب دژواری رەخنە ل پارتیا ناڤهاتی دگرتن و وەسا دیار دکرن وانا دەست یێ دگەل تیرورێ هەی ئەڤە بوو خالەک د دەستێ وان دا دا کو هێرشێ بکەنە سەر پارتا کوردی دیسان شەرەکێ سایکولوژی دهاتە کرن دژی گەلێ کورد تایبەت ژ بەری هەلبژارتنا وەکی قەدەغەکرنا هژمارەکا بەربژێرا و پشتی کوشتنا وان لەشکەرا هژمارەکا رێکخراوێن سڤیل و دەزگەهێن ڕاگەهاندنێ گەهشتنە وی جهی بو پشکنینێ و بویەرا بالکێش ل جهی تەقینێ ئەو بوو ئەو تەقەییێن ل وێرێ هاتبوون دروستکرن ژ لایێ دەزگەهێ پیشەییێن چەکی ڤە ل ترکیێ لێ سوپایێ ترک ئێکجار باس ژ ڤان چەکا نەکر و پشت گوه ئێخستن . دیسان ب گورەی هندەک بینەرێن ڤێ ڕویدانێ دیار کرین ل دەمێ ڕویدانێ فروکەیێن لەشکەری ل ئاسمانی بوون و دگەڕیان لێ سوپای دیار کر پشتی ڕویدانێ ب دەمژمێر و نیڤا ئێکەم فروک گەهشتیە وی جهی بریندار و کەلەخ ڤەگوهاستینە بو خالێن سەربازی . ل ڤێرێ گەلەک نیشانێن پرسیارێ د مێشکان دا پەیدا دبن لێ ڤێ جارێ ژی تاوان کەفتە د ستویێ

پەکەکێ دا سەرەرای هەبوونا ئاگربەستا ئێک لایەنیا پەکەکێ . دشێن بێژین دەسەلاتا هێزێن تاریێن ل ترکیێ دڤێن دیسان کوردستانا باکور بکەنە د بارەکێ نە ئاسای دا و بکەنە گولا خوونێ ب ڤان جورە کوشتنا و هندی ئیرادەیا گەلێ کورد گرژتر ببیت دێ ئەو کوشتنێن مەزنتر ئەنجام دەن و هەمی تاوانێن خو دێ کەنە د ستویێ پەکەکێ دا . و ژ لایێ دی ڤە (کونگرەیێ جڤاتا دیموکرات)هەرێما ئوتونومی ڕاگەهاند و پارتێن دی ب توندی ئیهانا ڤێ چەندێ کر و وەسا دیار کرن ئەگەر ب ڤی ڕەنگی بەردەوام بیت دێ ئێکەتیا ترکیێ کەڤیتە ل ژێر مەترسیێ دا . ئانکو ئەو کەسێن دوهێ دگوتن دێ پرسا کوردا چارە کەین و مافێ وان دەینە وان ئەڤروکە یێن دبێژن مافێ وانا پارچەبوونا ترکیێ یە ئەڤە ژی هندێ دیار دکەت کو زاراڤێ (ڤەکرنا دیموکراسی) بتنێ گوتنەکا خاپاندنێ بوو و چ بنەما بوو نەبوون و ئاریشە بتنێ ئاریشەیا کوشتنا 13 لەشکەرا ژی نینە بەلکی ئاریشە روژ بو روژ یا مەزنتر لێ دهێت ئەگەر کەسەک بهێتە کوشتن و تاوانباری نەبینن دێ بێژن پەکەکە یە لێ تا ئەڤروکە هزارەهان کورد بەرزەنە کو دگەهنە 17 هزار کەسا و کەسێ نەگوتیە ئەڤە یێ هاتی کوشتن ژی و ئەڤروکە بابەت گەهشتیە وی ڕادەی تا ئەردوگان بێژیت "پارتیا ئاشتی دیموکراسی درێژاهیا سیاسیا تیرورێ یە" ئانکو ئەردوگانێ دبێژیت 12 ملیون کوردان دەنگێ خوە دایە تیرورێ و دوهی دگوت پرسا کوردان و تیرورێ ئێک نینە . ئەرێ ئەڤە دێ چەوا چێدبیت ئەگەر ئەردوگان ڤێ بێژیت چەوا ب ئازادی دهاتە دیاربەکر و دشیا ب ئاخڤیت و ئەگەر تیرور بیت بوچی هندە هەوڵ ددەت وانا ڕازی بکەت دا کو بهێنە د پارلەمەنتوی دا .

ئەرێ ڕاستە پرسا کوردان ب دویماهی هاتی ؟

ژ بەری چەند روژەکان د کومبوونەکا بەرفرەهـ دا سەروك وەزیرێن تورکیا رەجەب تایب ئەردوغانی پشتی رەخنە ل لایەنێن ئوپوزسیونێ گرتین ، ڕستەکا گەلەك سەیر بکار ئینا دەمێ گوتی "نوکە پرسا کوردان ب دویماهی هاتیە ، بتنێ پرسین هەڤوەلاتیێن من یێن کورد ماینە" ئانکو دڤیا بێژیت ئێدی کەسێ ماف نینە بێژیت پرسا کوردان بەلکی کورد و تورك ئێك هەڤوەلاتی نە کا تورکان چ پرس هەنە کوردان ژی هەمان پرسێن هەین ، هەرچەندە گوتنا وی گەلەك کورت بوو بەلێ دڤێت پتر ژ گوتنێ ئەم سەحکەینە ناڤەڕوکا ئاخفتنا وی ، ئەردوغان دەمێ پەیڤا هەڤوەلاتی بکار بینیت ل جهێ هەڤوەلاتیێن تورکیا دبێژیت هەڤوەلاتیێن من ئەڤە ژی گوتنەکا ناڤ و دەنگا پادیشاهێن عوسمانی یە ، نەهێلانا پرسا کوردان ل تورکیا ب گوتنەکێ ب دویماهی ناهێت و ئەو پرسا هەر ژ سەردەمێ ڕاگەهاندنا کومارا تورکیا دەستپێکری و ب کوشتارا دێرسمێ توند بووی و هەتا گەهشتی ڕاگەهاندنا پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ب دەهـ سالێن حکومەتا ئەردوغانی ب دویماهی ناهێت ، دیسان پرسێن هەڤوەلاتیێن کورد بتنێ پرسێن بچویك نینن وەکی خزمەتگوزاریا بەلکی ژ هندێ بورینە ئەم بێژین بتنێ پرسن ، ئەگەر پرسا کوردی ب دویماهی هاتبا ئەڤروکە دادگەهکرنا هزارەهان کوردان ب ڤی ڕەنگی نەدبوو کو ماف بو وان ناهێتە دان ب زمانێ خو یێ دایکێ پاراستنێ ژ خو بکەن ، ئەگەر پرسا کوردی ب دویماهی هاتبا ئەڤروکە سەروك وەزیرێ تورکیا سڤکاتی ب تاکە پارتیا کوردان ل پەرلەمانێ تورکیا نەدکر کو ب دەنگێن ملیونەهان کوردان چووینە د پەرلەمانی دا و ئەو ب تیرورست ل قەلەم نەددان ، ئەگەر پرسا کوردان ب دویماهی هاتبا ٣٦ کورد ل روبوسکێ نەدهاتە کوشتن ، هەردەم ئاخفتنێن ئەردوغانی دژی ئێکن هەر د ڤی دەمی دا یێ هەوڵ ددەت کوشتارا روبوسکێ بکەتە د چوارچوڤەك دی دا و دبێژیت د کوشتارا ڕوبوسکێ دا دەولەتێ ڕولێ خو ب باشترین شێوە گێرا و یا پێدڤی ل سەر خو کر و ل لایێ دی بێژیت پرسا کوردان یا ب دویماهی هاتی ، ئەگەر ئەردوغانی بڤێت سەرەدانا باژێرەکێ کوردان بکەت دێ دەست ب هندەك گوتنان کەت دەربارەی هەڤوەلاتیێن کورد دا کو وانا بکێشیت لایێ خو ، ڤێ جارێ ژی ئەردوغان دێ سەرەدانا دیاربەکرێ کەت و دیسان دێ وان ئاخفتنا بێژیت یێن ژ بەری نوکە گوتین و وان پەیڤا بێژیت یێن ب دێ کوردان و دێ وەسا دیار کەت کو پارتیا ئاشتی و دیموکراسی ڕێگرە ل بەرامبەر چارەسەریا پرسا کوردان ئانکو ئەردوغان ل ئەنقەرێ دێ بێژیت دیاربەکر و ل دیاربەکرێ دێ بێژیت ئامەد ، هەر چەوا بیت هەر ژ نوکە ئەردوغانی دەست ب هەوا هەلبژارتنا کر ئەوا وی ببەتە کوچکا چانکایا .

چاڤلێکرنا کوره!!

ل هژمارا روژا پێنچشەمبی د ئەڤێ گوشەیێ دا بەرێز(محسن عبدالرحمن) باس ل چاڤلێکرنێ بوو، من ژی ڤیا ئەز ڤی بابەتی ب ئازرینم ژ هندەك نموونەیێن د نا جڤاکێ مە دا پەیدا دبن و روژ بو روژێ بەربەلاڤ دبن، جڤاکێ مە جڤاکەکێ چاڤلێکەرە لێ بەلێ چاڤلێکرنەکا کورەیە و ئەو کارە دهێنە چاڤلێکرن یێن د بەرژەوەندیا مە دا نەبن نموونە گەلەکن ل سەر ڤێ چەندێ و دەرفەت ناخوازیت ئەم هەمیا دیار بکەین بەلکی دێ شێن هندەك ژ وانا نڤێیسین، گومان نینە ئەڤروکە زنجیرەیێن تورکی یێن دوبلاژ عەرەبی کەنالێن عەرەبی داگیرکرینە و روژانە هژمارەکا زور ژ ڤان زنجیرەیا دهێنە پەخشکرن جڤاکێ مە ژی ژ بەر کو بارا پتیرا وانا عەرەبیێ دزانن سەحدکەنە ڤان زنجیرەیا بەلکی دووبارە و سێ بارە ژی بینەرێ خو هەبیت ئەڤ پێڤەگرێدانە دبیتە ئەگەرێ هندێ جڤاك چاڤ ل زارڤەکەرێن د ڤان فلما دا بکەت تایبەت د رەفتار و جل و بەرگا دا ،د ڤان روژێن بوری دا من گوهـ لێ بوو کوافێرێن ئافرەتا دیزاینێن پرچا ل بەر وێنەیا چێدکەن ئافرەتەك دێ وێنەکی بەتە کوافێرێ و ل بەر وێنەی پرچا خو بریت. نە بتنێ زنجیرە فلمان بەلکی یاریێن تەپاپێ ژی کاریگەری خو هەیە ل سەر گەنج و زاروکان دا گەلەك ژ گەنجا حەزەکا زێدە یا هەی ل سەر بەرێ خودانا یاریێن تەپاپێ کەنالێن مەیێن ناڤخویی ژی نەمەردینیێ ناکەن د پەخشکرنا ڤان یاریادا دێ بینی یاریزانەکێ ب ناڤ و دەنگ ستایلەکێ بو پرچا چو چێکری ل روژا پاشتر دەهان گەنج ب وی رەنگی نە،چونکی مودێلە و سەردەم وەسا دخوازیت، چاڤلێکرن ب چ رەنگێ هەبیت دیاردەیەکا خراب لێ ئەگەر پێدڤی بوو بوچی چاڤلێکرن ل رەفتار و کریارێن باش ناهێتە کرن؟ بوچی ئەم چاڤ ل خەلکێ ئەوروپا ناکەین د هاڤێتنا گلێشی د تەنەکەیێن گلێشی دا، و ئەم د هاڤێژین سەر جاددەیێ، ل ئەوروپا گلوپا سور یا ترافیکێ نیشانا ڕاوەستیانێ یە ل دەڤ جڤاکێ مە نیشانا دەرباز بوونێ یە، گوتنەك فەیلەسوفێ ناڤدار کونفشیوسی یا هەی دبێژیت " ئەگەر تە کەسەك رەفتار باش دیت چاڤ ل وی بکە، پاشتر ئەگەر تە ئێك خراب دیت ل خو بزڤرە و خەلەتیێن خو ڕاست بکە" ، ئەم ب تەمامی دژی ڤێ گوتنێ نە ، ئەم ل خەلەتیێن کەسێن دی دگەڕین، بێی کو ئەم سەحکەینە خرابیێن خو، و ئەم خو وان خرابیا دکەین ، ئەڤە ئەگەرێ ڤالنجی بوونا جڤاکی هەروەکی ماموستایێ بەرێز (محسن عبدالرحمن) گوتی د ڤێ گوشێ دا ژ بەری نوکە، یا گرنگە ئەڤ دیاردەیا ب ناڤێ چاڤلێکرنێ بهێتە چارەسەر کرن لێ چەوا؟ گەلەك یا ب ساناهی یە بتنێ هەر ئێك ژ مە دێ پێداچوونەکێ د رەفتار و کریارێن خو دا کەت و دێ رەوش هێتە گهوڕین، و دڤێت ئەم هەمی بزانین یاسا بو هندێ نینن دا ئەم پێشێڵ بکەین هەروەسا سنور بو هندی نینن دا ئەم ببەزینن.

ئەو تیرا ب دلێ پێکڤە ژیانێ کەفتی!

پشتی ڕویدانێن ئەینیا بوری چەندین کەسا ب ناڤێ ئاینی سەر ب بنگەهەکێ مەساجێ دا گرتی و پاش جهێن فروتنا مەیێ و گازینویا کرین هندەك لایەنا ڤیان ڤان ڕویدانا بکێشنە لایەك دی لێ ئەگەر ئەم سەحکەینە سالێن بوری ئەڤ ڕویدانا ژ ڕوییێ دەرڤە ڤە بو جارا ئێکێ نینن بەلکی هەر ئەڤان کەسا ل جارێن دی تر ب بەهانەیا یارێین تەپاپێ رەوشا باژێرا کرینە د مەترسیێ دا ئانکو ئەو کەسێن جهێن مەی فروتنێ و گازینو سوتین هەر ئەو بوون یێن گرژ ئێخیستینە یاریگەها و دەرڤە یاریگەها ژی،ئەرێ ل پشت پەردەیا ڕویدانێن ئەینیێ چ هەبوو ، یا دیارە بنەماێێن ئیسلامێ ئەڤروکە ب هەمی ناڤەروکا خوە ڤە دیار و ئاشکرایە ، ئێك ژ گرنگترین بنەماێێن ئیسلامێ ئەوە کو نابیت زورداری د ئاینی دا هەبیت و ئەڤ چەندە د ئایەتەکا قورئانا پیروزدا هاتیە ڕوهن کرن دەمێ دبێژیت (لا اكراه فى الدين) ئانکو زورداری د ئاینی دا نینە ئەڤە هەمی جورێن زورداریێ ب خوە ڤە دگریت یا ل روژا ئەینیێ ژی هاتیە کرن ب تەمامی دژی ڤی بنەمای بوو ژ بەر کو توندی هاتە بکار ئینان خوە ئەگەر زیانێن جانی د ناڤدا نەبن ب گوتنەك دی ئەڤ چەندا هاتی کرن نە ژ بو ئاینی بوو بەلکی مەبەستا تێکدانێ بوو و کەلتورێ خرابیێ بوو، ڕویدان ب گوتنەك دی پاشکەفتنەك بوو هاتیە کرن و ئەڤ چەندە زوی ب زوی ناهێتە ژبیر کرن و زیانەکا مەزن ب کەلتورێ پێکڤە ژیانێ کەفت و ئەڤ چەندە دبیتە ئەگەرێ پاشڤەچوونا پەیوەندیێن دناڤبەرا ئاینی، مەزهەب و بیروبوچوونا ئەڤ پەیوەندیێن سەدەهان سالا گەهشتین ئەڤروکە مخابن ب رەنگەکێ وەسا دوور ژ هەمی بنەماێێن شارستانیەتێ بهێنە لاواز کرن و ئەمنا ئولێن دی بکەڤنە د مەترسیەکێ دا . ژ لایێ دی ڤە هەرێما کوردستانێ ئەڤروکە یا د قوناغەك گەلەك هەستیار دا و وەلاتێن دەرڤە تایبەت یێن هەڤسوی یێن هەوڵ ددەن هەرێما کوردستانێ بێخنە د ناڤ نە ئارامیەکێ دا و مەزنترین پلانێن وانا ئەون نەتەوەیێن وەلاتەکی بکێشن د ناڤ گرژێ دا چونکی ئەگەر نە ئارامی د ناڤ وەلاتەکی دا پەیدا ببیت یا ب ساناهی یە مایێ خوە د ناڤ کاروبارێن وی وەلاتی دا بکەن یان ژی نەمانا ئەمنێ د وەلاتەکی دا رێخوەشکەرەکە بو هندێ دا کو بشێن مایێ خوە د وەلاتی دا بکەن و رێکێ ل پێشڤەچوونێ و گەشەکرنا وی وەلاتی بکەن، پشتی وان ڕویدانا داخوازا هەر لایەنەکێ هزرکەر ئەوە ئەڤ ڕویدانە ببنە دویماهیك ڕویدان و بکەرێن ڤان تێکدانا ب گەهنە سزایێن خوە یێن دادی و قانونی دا کو ئەڤ جورە ڕویدانە دووبارە نەبن و دیسان نەبنە ئەگەرێ تێکدانا رەوشا ئەمنی یا باژێرا و ئولێن ل کوردستانێ دژین .

شین تبلێن ئیسلاما سیاسی ل ڕویدانێن مسرێ دا !

وەکی دیار ئەڤە چەند روژەکە هژمارەکا بەرچاڤ یا خونیشاندەرا ڕابووینە ب ئەنجامدانا خونیشادان و داخوازا دەست ژ کارکێشانا سەروکێ وەلاتی حونسی موبارەك ئەوێ ئەڤە بو دەمێ سیهـ سالە ل سەر دەسەلاتێ هەلبەت مافێ خەلکێ یە خونیشاندانا ئەنجام بدەن و نە ڕازیبوونا خو دیار بکەن لێ دهێتە دیتن کو شین تبلێن بزاڤێن ئیسلاما سیاسی د ناڤ ڕویدان و خونیشاندانادا هەنە ئەگەر ب ڤەشارتی ژی ڤان خونیشاندەرا (تحریك) بکەن و وانا پاڵ دەن بو ڤان جورە کریارا، بەلگە بو ڤێ چەندێ گەلەکن هندەك ژ وانا ئەو بوو خونیشاندەرا موزەخانەیا کەڤنار ئەوا ل قاهیرە تێکدا و ڕابوون ب شکاندنا دوو پەیکەرێن فیرعەونی ل موزەخانەیا مسرێ یا کەڤنار، دیسان د خونیشاندانا روژا ئەینیا بوری خونیشاندەر ڕابوون ب ئەداکرنا نڤێژێ ل سەر پرەکێ دا کو هێزێن ئەمنی دەست نەکەنێ، و بەشداریا تەڤگەرا (اخوان المسلمین – برایێن موسلمان) د دان و ستاندنێن کومەل و پارتێن سیاسی ل قاهیرە ، ئیسلاما سیاسی هەر دەم ڤی کاری دکەت، دیسان دیاردەیەکا دی یا هەرە بالکێش ل تونسێ ڕویدا غانوشیێ سەردکردەیێ بزاڤا ئیسلامی ل تونسێ پشتی زینل العابدین بن علی سەروکێ هەلوەشیای یێ تونسێ ڕەڤی بو سعودیا عەرەبی زڤڕی ڤە تونس و هەر ژ دەستپێکێ دیار کر کو ئەو هزرا خو ژ هزرا پارتیا داد و گەشەپێدانا تورکیا ئەوا ئیسلامی وەردگرن ، د شیاندایە بێژین روژهەلاتا ناڤەڕاست یا د کەلیت و دێ ئەڤ کەلیانە بەڕدەوام بیت تا ب ئێکجاری سیستەمێن رژێمێ بهێنە گوهاڕتن، و ژ بلی گهورینا سیستەمێن سیاسی ل وان وەلاتێن سەروك وەلات هاتین هەلوەشیان کاریگەریێن ئابوری ، جڤاکی و سیاسی دێ هەبن و بو سالێن درێژی دێ ڤەکێشن، بەلکی ببنە ئەگەرێ پەیدابوونا سیستەمێ جڤاکەکێ نوی و کەلتورەکێ جیاواز، نە دویرە ئیسلاما سیاسی داخواز بکەت خو وەکی سیستەمێ پارتیا داد و گەشەپێدانێ یا تورکیا بکەن دا کو خو بهێز بئێخن ڤە ژ بەر کو هێزا وێ ژ هەمی دەمێن دی تر لاواز بوویە و زەحمەتیەکا مەزن دێ ب خو ڤە بەت دا کو وەکی جاران بزڤڕیت، ژ لایێ جڤاکی ڤە سیستەمێ نەتەوەیێن عەرەب هەر ژ کەڤندا هێزا خو فەر کریە ل سەر وەلاتێن خو هەر کەسێ دەسەلات وەرگرتبیت ب شورەشا دەست ژ دەسەلاتێ بەردایە، ئەڤجا چ ئایدولوجیا هەبیت د ناڤ عەرەبا دا ب ناڤێ دیموکراسیەتێ خو ل سەر گەلی سەپاندیە. ئەنجام ب بورینا دەمی دێ دیار بیت لێ وەکی پێشبینی ئەم دبێژین سیستەم ل روژهەلاتا ناڤین دێ هێتە گوهاڕتن بەلکی ئەڤ پێلە ل وەلاتێن دی ژی پەیدا ببیت تایبەت ل ئیرانێ هەر چەندە د سالێن بوری ژی دا خونیشاندان هاتبوون ئەنجامدان لێ رژێما نەژادی ب دەستێ ئاسنی ئەڤ کریارە ڕاوەستاندبوون لێ ڤێ جارێ رەوش وەکی وی دەمی نینە و زەحمەت دەسەلاتداریا ئەحمەدی نەژادی خو ل بەر ئیرادەیا خەلکێ ئیرانێ بگریت و هەر ژ زوی دێ ژ کار کەڤیت.

ئەو زیندانا وژدانا مروڤایەتیێ تێڤە هاتی سێدارەدان!

گومان د هندێ دا نینە هندەك رژێمێن سیاسی ئەوێن دخوازن هزرا خو یا كەڤنە پەرستی ل سەر وەلاتێ خو بسەپینن مروڤێن گەلێ خو ، كورێن وەلاتێ خو ب هەمی ڕەنگێن توند و تیژیێ وانا ئیشكەنجە دكەن ، وەكی دیار زیندانا دیاربەكرێ ئەوا ل سالا (1980) یێ ژ لایێ وەزارەتا دادێ ڤە هاتی ئاڤاكرن و پشتی سەردەمێ 12 ی ئەیلولێ بووی زیندانا ئیشكەنجەیێ، د ڤێ زیندانێ دا ب گورەی بەلگەیێن فەرمی 34 كەسا گیانێ خو ژ دەست دا و ب دەهان كەسێن دی هاتنە ئیشكەنجە كرن، و ب سەدان كەس بووینە كێم ئەندام ، د زیندانێ ڤە ب دەهان گەنجێن كورد و تورك ژ بەر هزرێن وانا ب شێوەیێ دوور ژ مروڤایەتیێ هاتنە ئیشكەنجە كرن و مخابن تا نوكە كەسەكی ژی سزایێ خو نە وەرگرتیە ژ بەر كو دەستور پاراستنێ ژ وی دكەت و دیار دكەت وی مافێ خبكار ئینایە، د روژا مە پلان دهێنە كرن ئەڤ زیندانە ببیتە قوتابخانە یان ژی موزەخانەیەك لێ تا نوكە پشتی بورینا سیهـ سالا دەنگ و نالینا زیندانكریێن هزری دهێتە گوهلێبوون ب رێكا نیشانێن ل زیندانێ ماین وەسا، زیندانا دیاربەكر ئەوا ژ لایێ گوڤارا ناڤ و دەنگا جیهانێ (Time) ێ ڤە هاتی دەست نیشانكرن ئێك ژ خرابترین دەهـ زیندانێ جیهانێ ئەڤروكە ژی وەكی خو مایە، و كاریگەریا هەرە مەزن ئەو بوو پرسەكا ل پرسا كوردان زێدە ببیت ئەوا تا نوكە دەسەلاتداریا تورك نەشیای چارە بكەت ئەو ژی پەیدابوونا پارتیا كاركەرێن كوردستانێ یە ، ژ بەر كو بزاڤا ڤێ پارتیا سیاسی ل سالا 1984 ێ دەست پێكر و وێ سالێ گەلەك ژ زیندانكریێن وێ زیندانێ هاتنە ئازاد كرن بێی كو وانا تاوانەك هەبیت، یا شاش نینە ئەگەر ئەم بێژین ئیشكەنجەیێن زیندانا دیاربەكرێ گرێ یەك بوو ل سەر گرێ یا پرسا كوردان ل توركیا ئەوا هەر ژ كەڤندا هەی ، دیسان تا ئەڤروكە ژی هێشتا ئەو ئایدولوژیا دادگەهكریێن هزری ئیشكەنجە كرین مایە ل سەر خو خو ئەگەر پاراستنێ ژی ژێ نەكەن بەلكی وانا د پارێزیت ، یا دویر نینە زیندانا ناڤهاتی ببیتە موزەخانەیەك و شەرما مروڤایەتیێ ژێ بهێتە لادان لێ دیسان دێ بیتە هەوەكا پروپاگندەیا هەلبژارتنێن داهاتی ئەوێن ل مەها خەزیرانا ئەڤ سالەدا بهێنە ئەنجامدان نە كو ژ دل سوتنا حكومەتا ئەردوغانی یە بو كوردا بەلكی بەرژەوەندیا وێ تێدانە و هەمی رێكا بكار دئینیت دا كو ل كوردستانێ خو ب هێز بكەت سەرەڕای هەموو تشتا مروڤایەتی هەردەم گرنگ بوویە ب ببنەمایێن خو ڤە خو ئەگەر هندەك لایەن شیا بن پێشێل كربیت دێ هەر مروڤایەتیێ ڕامانا خو هەبیت و چ جارا كەس نەشێت وێ ب ئێك جاری لا بدەت و ڤەكولینێ پێ بكەت .

ئامانجا ویکیلێکس چی یە ؟

ویکێلێکس ل سالا 2006 ێ ژ لایێ جولین ئاسانج ڤە هاتیە دامەزراندن ل وەلاتێ سوێد کاری ڤی مالپەری یێ سەرەکی ئەو بوویە دیار کرنا بەلگەیێن ڤەشارتی تایبەت یێن وەزارەتا دەرڤەیا وەلاتێن ئێکگرتییێن ئەمریکا، ئەڤ بەلگەیە هژمارا وان دگەهیتە ب هزارەهان بەلگەیا پتریا وانا ئەو نڤێسارەبوون یێن د ناڤبەرا وەزارەتا ناڤهاتی و بالیوزخانەیێن وێ ل وەلاتێن دی تر ل دەڤەرێن جودا جودا، تایبەت روژهەلاتا ناڤەڕاست، پشتی دیارکرنا بەلگەیێن دویماهیێ زاراڤێ (11 ی ئەیلولا دیپلوماسیێ) ژ بەر کو چاڤەرێ بوو ببیتە ئەگەرێ لاوازبوونا پەیوەندیێن ئەمریکا لگەل وەلاتێن د ڤان بەلگەیادا ناڤێن وان هاتین، لێ سەرکردێن وانا تا نوکە ڕەدا هندێ کریە نابنە ئەگەرێ لاوازبوونا پەیوەندییێن دوو قولی، دیسان یا دهێتە چاڤەرێکرن ئەوە کو ئەڤ بەلگەیە دێ کارتێکرنێ ل پەیوەندییێن دوو قولی کەن تایبەت ژ لایێ پاراستنێ ڤە و ڤەگوهاستنا پێزانینێن تایبەت، بابەتێ دی یێ هەرە گرنگ د ڤێ مژارێ دا ئەوە ئەرێ چەوا ئەڤ زانیاریە گەهشتینە ڤی مالپەری و رێڤەبەریا وێ، بتنێ رێکەك یا هەی ئەو ژی ڤەگوهاستنە ژ لایێ کارمەندێن وەزارەتێ ب خو ڤە ژ بەر کو چ رێك نینن ژ بلێ وێ چونکی ئاژانسا پاراستنا نەتەوەیی ل وەلاتێ ئەمریکا هەیە و ب دویماهیك تەکنولوژی بەلگە و دیکومێنت دهێنە پاراستن و گەهشتنا ڤان پێزانینا ب ڕییا کومپیوتەرەکێ دویر ب چ رەنگا د شیاندا نینە، ژ لایێ دی ڤە یا لایەنێن پەیوەندیدار دڤێت بزانن ئەرێ مەبەستا ویکیلیکس چ بوویە و بوچی ڤان نڤێسارا دیار دکەت، هەر چەندە دەم یێ زوی یە بو بەرسڤدانا ڤێ پرسیارێ و پرسیارێن دی یێن ب ڤی ڕەنگی سەڕەرای هندێ ژی ب زەحمەتن ژی بەرسڤێن وانا تا نوکە چ ڤەکولینێن ڕاست و جدی نەهاتینە ئەنجامدان، ژ بەری حەفت هەیڤە سەربازەك ئەمریکی ل ئیراقێ هندەك نڤێسارێن گرنگ و ڤەشارتی ڤەگوهاستبوون بو ڤی مالپەری، مالپەری دەم ل دەست بەلاڤکرن بەلێ گەلەك دەم پێڤە نەچوو ئەڤ سەربازە هاتە دەستە سەر کرن و نوکە یێ د ژوورەکا زیندانێ ڤە ، ل سەرێ سالا بهێت دێ دادگەهـ دەست پێ کەت، زانیارییێن ئەو بدەت دێ گرنگ بن ژ بو دیار بوونا چەوانیا گەهشتن و ڤەگوهاستن و پێزانینا ژ ناڤ وەزارەتا دەرڤە بو رێڤەبەریا مالپەری، هەلبەر هەر نڤێسارەکا ویکیلێکس بەلاڤ بکەت دبیتە ڕەنگ ڤەدانەکا ئاست بلند د جیهانا دیپلوماسیێ دا ئەگەر ژی ئەوە بیر و بووچونێن سیاسەتمەدارا یێن ڤەشارتی ددەتە دیار کرن، یان ژی دیارکرنا هزرێن ڤەشارتی یە د ناڤبەرا وەلاتان دا، و دێ کاریگەرییێن ڤان نڤێسارا د دەمێ داهاتی دا پتر دیار بیت تایبەت ل روژهەلاتا ناڤەراست ژ بەر کو روژهەلاتا ناڤەراست ژ هەمی لایان ڤە یا د ناڤبەرا نالێ و بزماری دا وەکی ڤازانەکا کەلیای یە ژ لایەکی بەرنامێ ناڤوکیێ ئیرانێ ژ لایێ دی ڤە پەیوەندیێن تورکیا و ئیسرائیلێ ، سەرەرای ئیراقێ و هەبوونا رێکخراوا (ال-قاعدة) ل بارا پتریا وەلاتا و مەزنترین تێکدەرن ل روژهەلاتا ناڤەراست، چ گومان نینە مالپەرێ ویکیلێکس ب دیار کرنا نڤێسارا دێ کاریگەریێ ل جیهانا ئیسلامی ژی کەت ئەڤجا ب چ رەنگێ هەبیت ، و ئەڤە هەمی دەم دێ دێ کاریگەریا ڤێ چەندێ دیار کەت.

کوشتارا روبوسکێ تولڤەکرنا دێرسمێ بوو!

ل دویماهیك روژێن سالا بوری سوپایێ تورکیا کوشتارەك ل قلابان ئەنجامدا و 35 لاوێن کورد کوشتن ، نە پرسیارەك و دوو پرسیار ب دەهان پرسیار پەیدا بوون ، ئەرێ چەوا ڕویدا ، کێ بریار دا ؟ بوچی سیهـ و پێنج کورد ، هەر ژ سەروك کومارێ تورکیا هەتا بەرپرسێن ناڤخویی دیار کر دێ ئەو دویڤچوونێ ل سەر ڤێ کوشتارێ کەن ، هەتا ئەڤرو چ پێنگاڤ یان ژی دویڤچوونەکا جدی نەهاتیە کرن ، تورکیا ئەڤە نە جارا ئێکێ یە ڤێ چەندێ دکەت بەلکی بو جارا گەلەکێ یە ، ژ بەر کو ڤێ جارێ هژمارا کوشتیا وەسا بوو ب ڤی رەنگی دەنگ ڤە دا ، پشتی داد و گەشەپێدان هاتی سەر دەسەلاتێ دەست ب گرتنا روناکبیر و سەرکردێن سوپای کر تا وی ڕادەی سەروك ئەرکانێ یێ بەرێ ژی هاتە دەستەسەرکرن ب تاوانا هەوڵدان بو ژناڤبرنا حکومەتێ ، ئەڤە تولڤەکرنا 28 ی شوباتێ بوو دەمێ بووی ئەگەرێ داخستنا پارتیا ئیسلامی ل تورکیا ، ئەڤە دەهـ سالە پارتیەکا ئیسلاما سیاسی ل تورکیا دەسەلاتە، هەر سێ سەرکردایەتیێن دەولەتێ ئانکو سەروکاتیا کومارێ ، سەروك وەزیرایەتی و پەرلەمان یێن د دەستێ حکومەتا ئەردوغانی ڤە، ل ڤان دویماهیا د دیدارەکێ دا لگەل روژنامەیەکا نێزیك ئەردوغانی پەرلەمانتارەکێ پارتیا کومارا گەل گوت پارتیا کومارا گەل کوشتارا دێرسمێ ئەنجامدا و ئەتاتورك ژی ئاگەهدار بوو ، ئەردوغانی ژی ئەڤ چەندە ب دەلیڤە دیت خوە نێزیکی خەلکێ دێرسمێ بکەت و داخوازا لێبورینێ ژ وان بکەت ، گەلەك دەم نەبوری کوشتارا گوندێ روبوسکێ هاتە ئەنجامدان ئەرێ ئەڤ کوشتارە کێ ئەنجامدا، ئەگەر سوپایی ئەنجامدابیت دڤیا سەروك وەزیرێن تورکیا ژی پێ ئاگەهدار بیت چونکی سوپا راستەوخو ب وی ڤە گرێدایە ، ئەگەر بێی وی هاتبیت کرن کارێ وی چی یە ؟ د ڤێ کوشتارێ دا ئەم بتنێ تشتەکێ ژێ بینین دەر ، وەکی دیار سوپایێ تورکیا هەردەم پاراستن ژ بنەماییێن ئەتاتورکی کریە ، خو ب ئێکەم پارێزەر دانایە ، ژ ئەگەرێ ڤێ چەندێ ژی دوو جارا دەسەلات ژ دەسەلاتا سڤیل ستاندیە و بو دەمێ چەند سالا حکومەت ب رێڤە بریە و تورکیا هەتا نوکە ژی خودان دەستورەکێ لەشکەری یە ، ئەردوغانی چەندین جارا ب شێوەیەکێ نە ستەوخو رەخنە ل دەسەلاتا وی دەمی یا پارتیا کومارا گەل گرتینە و گوتیە وانا کوشتارا دێرسمێ ئەنجامدایە ، دیار بوویە کە سوپا ژ ڤێ گوتنێ نە رحەتە و پێ نەخوشە ، ئەڤجا دویر نینە ئەڤ کارە ئەنجامدابیت دا کو ئەردوغان بکەڤیتە د لاپەرێن مێژوویێ دا ب کوشتارا گوندێ روبوسکێ ،و نە بتنێ رژێما ئەتاتورکی بەلکی یا ئەردوغانی ژی کوشتار ئەنجام دایە، ل دێرسمێ کورد هاتبوون کوشتن ، ل روبوسکێ ژی دیارە حسابا سوپای و دەسەلاتا سڤیل ل تورکیا هەردەم ل سەر خوونا کوردان بوویە ، دێ ل ڤێرێ پرسیارەکێ کەین ، ئەرێ روژەکێ کەسەك دێ ڕابیت سکالایەکا یاسایی دژی ئەردوغانی تومار کەت و وی ژی وەکی یێن دی دادگەهـ بکەت ؟ چونکی تورکیا دبێژیت ئەم دەولەتەکا یاسایی نە و هەر کەس ل بەردەم یاسایێ یەکسانە، ئەگەر ئەڤروکە یاسا بشێت سەروك سوپایەکی بگریت کو ئێك ژ بهێزترین سوپا بیت ل جیهانێ و بشێت بەرپرسێن کەڤن دەستەسەر بکەت ب تاوانێن دژی حکومەتێ ئەرێ دێ شێت روژەکێ حکومەتەکێ ژی تاوانبار کەت کو کوشتار دژی کورێن مللەتێ خوە کری ؟

يا ئەڤرو گەلێ تونسی کری ژ بەری بیست سالا کوردان کربوو!

گومان د هندێ دا نینە ئەڤە چەند روژەکا روژەڤا جیهانێ یا باس ژ ئیرادەیا گەلێ تونسی دکەت و شورەشا یاسەمینێ ئیرادەیا خەلکێ تونسێ دکەت ئەوا رژێمەکا دەستێ ئاسنی ب دویماهی ئینای و دکتاتورەکێ 23 سالا دەسەلاتدار ژ وەلاتێ خو دەرئێخستی ، وەکی دیار شورەشا خەلکێ تونسی ئەنجام دای ناهێتە ژبیر کرن ژ بەر کو شیان ئێکەم شورەش ئەنجام بدەن د جیهانا عەرەبی دا ئەوا هزارەهان سال زال ل سەر نەتەوەیێن وێ، نە دویرە پێلێن ڤێ شورەشێ بگەهن وەلاتێن دی یێن عەرەب ئەوێن ب دکتاتوریەتێ و نەژادپەرستیێ خەلکێ خو رێڤە دبەن، ئەم وەکی گەلێ کورد د هەست و ڤیانا ئازادیا گەلێ تونسی دزانین و ئەم ل وانا دگەهین ژ بەر کو ژ بەریا بیست سالا ل سالا 1991 ێ گەلێ کورد ژی بو خەلکێ سەلماندبوو ئەو مللەتەکن وانا ئازادی دڤێت و ئەو بندەستی و زورداریێ ل سەر خو قەبویل ناکەن ، دیسان وەکی گەلێ تونسی ئەڤروکە کری کو دکتاتورێ خو ژ ناڤ ئاخا خو دا دەرکری ژ بەری چارێك سەدسالا ژی کوردان ئەو کربوو کو سەددام حسێنێ سەرکردەیێ رژێما فاشیست ل گەل شێنوار و بەرمایکێن وی د ناڤ ئاخا کوردستانێ دا دەرکربوون . ب ڤێ شورەشێ ئەوا ل وەلاتەکێ دویر ژ مە هاتی ئەنجامدان بو مە دیسان دیار دبیت خەلك دەسەلاتا ڕەوایە و هەر دەم شەرعیەتا خو هەیە و ئیرادەیا خەلکێ یا ل سەر هەمی شیان و هێزا لەوڕا دشێت ڤان شورەشا ئەنجام بدەت و هەمی هێزێن زوردار خو ل بەر سەرا بچەمینن. دیسان ژ لایێ مێژوویێ ڤە ژی گرنگیا خو هەبوویە هەر دوو شورەشا چ یا کوردان بیت ئەوا ب ناڤێ سەرهلدان یان ژی ڕاپەرین هاتی ناڤکرن و چ یا خەلکێ تونسێ بیت ئەوا ب ناڤێ شورەشا یاسەمینێ هاتی ناڤکرن ژ بەر کو شورەشا سەرهلدانێ ئێکەم شورەش بوو زورداریا سەدامی ل سەر خو ڕاکری و هێز و شیانێن وی ل تەمامەتیا کوردستانێ ژ ناڤ بری ، و شورەشا خەلکێ تونسێ ئێکەم شورەش بوو دژی دەسەلاتداریا زوردارا نەژادپەرستیا عەرەبی ئەوا بو دەمێن درێژ خو ل سەر مللەتی سەپاندی . دویماهیك شورەشا تونسێ دا دیار کرن بو مێژوویێ کو عەرەب ژی دشێن شورەشێن دژی دکتاتوریەتێ بەرپا بکەن و دیوارێن ترسێ ب هەڕفینن خو ئەگەر ئەنجام چ بیت و چەوان بیت ، ژ لایێ دی ڤە وەکی ئەم هەمی دزانین روژهەلاتا ناڤین ژ لایێ جوغرافی و دیروکی ڤە بهایێ خو هەردەم پاراستیە د جیهانا سیاسی دا و هەر دەسەلاتدارەکێ هاتبیت خو کریە ئێکەم هێزا وەلاتی و خو ژ کورسیکێ نە بەردایە ئەڤە د بارا پتریا وەلاتێن عەرەبی دا پەیدا دبیت ئەڤجا دەمێ سنورێن سەبری دگەهنە بلندترین ئاستێ شیانێ خەلك ڕادبیت ل سەر پێ یا و دەسەلاتێ هەلدوەشینن، و ب ساناهی ژی هەلدوەشن ژ بەر کو دویماهیا هەر ستەمکارەکی بێ گومان و دوو دلی هەلوەشیانە هەر وەکی د بەرپەرێن مێژوویا مروڤایەتیێ دا دیار. و مروڤایەتی دێ شاهدێ شورەشێن گەلا بیت و دوژمنێ دکتاتوریەتێ بیت .

د هێرشێن پەکەکێ دا کی زیاندارە و کی مفادارە؟

ل ڤان روژێن بوری دا هێرشێن پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ل کوردستانا باکور بەر ب زێدەبوونێ ڤە چووینە، روژ بو روژ دەنگ و باسێن کوشتنێ روژەڤا میدیایێ دا زێدە دبن،هەلبەت هەر رێکخراوەکا چەکداریا هەبیت بو ئامانجەکێ کار دکەت سیاسی بیت یان ب دەست ڤە ئینانا مافەکێ نەتەوەیێ و ل چوار لایێن جیهانێ ئەڤ جورە رێکخراوە هەنە، وەکی دیار پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ل دەستپێکێ هزرەکا کومونیزمێ هەبوو و لسەر ڤێ بنەمایی هاتبوو دامەزراندن ، مەبەستا هەرە سەرەکیا پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ئەوبوو دەولەتەکا سەربخوە ل کوردستانا باکور ڕاگەهینن،لێ ب دەستکاریا هندەك لایەنێن شەرخواز ئانکو تاری د ناڤ ترکیێ دا پلانێن پارتیا کرێکارێن کوردستانێ بەرەڤ ئاراستەیەك دی برن و گەهاندنە وی ڕادەی رێکخراو ببیتە رێکخراوەکا تیروری، د روژا مە دا ل ترکیێ پتریا سەربازێن د ناڤ سوپای دا کورد ب خوە نە و ئەندامێن پەکەکێ ژی هەر کوردن ئانکو کورد یێن کوردی دکوژن، و ئەڤ ڕەنگە هێرشە زیانەکا مەزن ب دوزا گەلێ کورد ددەن ژ بەر کو د سەدسالا مە دا یا کو جیهان ل ئاشتیێ دگەڕیت چ پرس ئێدی ب چەکی ناهێنە چارە کرن، پارتیا ئاشتی و دیموکراسی ژی گوتنا ژ بەری نوکە هەردەم گوتیە لێ چ دەمێ ئەڤ گوتنە بکەڤیت سەر زمان دێ دەسەلاتدارێن ترك بێژن هەوە ماف نینە هوین باس ژ ئاشتیێ بکەن ژ بەر کو هوین شەرخوازن و سوپایێ ترکیێ ب بریارا دەسەلاتێ ئوپەراسیونا ئەنجام ددەت و سنورا دبەزینیت، ئەڤە رەفتارەکا دوو لایەنی یە ژ لایێ رژێمێن ترك ڤە دهێتە ئەنجام دان ژ لایەکی ڤە یێ دبێژن ئەم ئاشتیخوازین و ژ لایێ دی ڤە ئوپەراسیونێن لەشکەری ئەنجام ددەن ، کوردی ب کوردی ددەنە کوشتن، و دیسان گەلەك بویەرێن تاری و نەهێنە زانین ژی ژ لایێ ترکان ڤە هاتینە ئەنجام دان هەر ژ سالێن نوتا و تا نوکە ژی وەکی نموونە ب سەدان کەسێن کورد ل کوردستانا باکور هاتینە کوشتن ژ وانا تیرورکرنا نڤیسەرێ کورد (موسا عەنتەر) و بکەرێن کوشتنا وانا نەهاتینە ئاشکەرا کرن و چووینە د بەلگەنامەیان دا کوشتنێن بکەر نەدیار و تا نوکە دویڤچوونەکا رەسەن بو نەهاتیە کرن، دویماهیك گوتن ژی فەرە دیار بکەین چ د هێرشێن پارتیا کارکەرێن کوردستانێ بیت یان یێن سوپایێ ترکیێ بیت هەر کورد دهێنە کوشتن و هەر خوونا کوردانە دهێتە ڕشتن و هەر دەیکێن کوردانن دگرین.

پروژەیێ ناتو بو کێ یە و دژی کێ یە ؟

پشتی رێکخراوا پاراستنا ئەتلانتیکا باکور (ناتو) یێ پروژێ پاراستنا بومبەیا ل تورکیا پەسەند کری چاڤەرێ یە ئەڤ پروژەیە ل ئزمیرێ بهێتە بنەجهـ کرن ل بنگەهێ ناتویێ، دان و ستاندن ب ساناهی نەبوون ژ بەر کو دەولەتا تورکیا هژمارەکا مەرجان هەبوون یا ژ هەمیا بالکێش تر ئەو بوو ناڤێ چ وەلاتان تایبەت وەلاتێن هەڤسوییێن تورکیا (ئیران-سوریا) نەهێنە دیار کرن د پەیماننامەیا پروژەی دا چونکی دبیت ئەڤ پروژەیە دژی وەلاتەکی بیت تایبەت یێن پەیوەندی نەبن ل گەل (ناتو) یێ.وەکی دهێتە زانین تورکیا خو نێزیکی ئیرانێ کریە پشتی لاوازبوونا پەیوەندیێن وانا ل گەل ئیسرائیلێ، دیسان ژ بو تورکیا ژی ئەڤ پروژە هەستیارە ئەگەرێ ڤێ یەکێ ژی ئەوە وەلاتێ تورکیا ئەڤە دەمەکێ درێژە یا هەوڵ ددەت خو بکەتە ئێك ژ ئەندامێن ئیکەتیا ئەوروپا ژ هندێ ژی تێر بوویە ریفورمێن سەردەڤ د یاسایێن خو دا ئەنجام بدەت تایبەت ئاریشا کوردان، پشتی هاتنا ئەردوغانی و حکومەتا وی یا خودان ئایدولوژیا ئیسلاما سیاسی خو نێزیکی وەلاتێن روژهەلاتا ناڤەڕاست کریە پتر ژ ئەوروپا و پروژەیێ (هەشت وەلاتێن تازە پێگەهشتی- D8) ئەوێ نەجمەددین ئەرباکانی سەروك وەزیرێن بەرێ و سەرکردەیێ بزاڤا ئیسلاما سیاسی ل تورکیا دەست پێکری تمامەتی پێ دایە بێی کو ب ئاشکرای دیار بکەت،دیسان ئەردوغانی خو کریە پارێزەرێ دەسەلاتا فلستینیا وەکی گەشتا (ماڤی مارمارا) ئەوا شەر دناڤبەرا چالاکڤانێن تورك و لەشکەرێن ئیسرائیلێ دا پەیدا بووین، ئەڤجا ئەردوغان ناخوازیت ببیتە ئەگەرێ تێکچوونا پەیوەندیێن وەلاتێ خو و رژێما ئیرانێ تایبەت دەمەکێ وەسا دا هەردوو دەسەلاتان خو نێزیك هەڤ کریە دا کو (پەکەکێ و پەژاکێ) ژ ناڤ ببەن، ئەردوغان یێ هەوڵ ددەت ب هەمی شیان و هێزا خو ڤە نێزیکی ئەمریکا بکەت دا کو ببنە پشتەڤان بو ژناڤبرنا پارتیا کارکەرێن کوردستانێ، یا ئەردوغانی دڤێت ببیتە سەروك وەزیرەکێ مێژوویێ و دەسەلاتا خو درێژیێ پێ بدەت لەوما هژمارەکا سەرەدانا بو وەلاتێن عەرەبی ئەنجام ددەت، دیسان رازی بوونا تورکیا ل سەر ڤی پروژەی تول ڤەکرنەکا سیاسی بوو ژ بلی ستراتیژیێ تولا ئێکی مارتا 2003 ێ ئەوا پارلەمەنتویا تورکیا بووی رێگر بەردەم وەلاتێن ئێکگرتییێن ئەمریکا دا کو تورکیا نەبیتە جهێ هاتنا سوپایێ ئەمریکا بو ئێراقێ د ئوپەراسیونا ئازادیا ئیراقێ دا، دبیت ئەڤ پروژەیە ببیتە ئەگەرەك گرنگ ئەردوغان ببیتە سەروك وەزیرەك کاریگەر و ناڤبر د ناڤبەرا روژهەلاتا ناڤەراست و ئەوڕوپا دا، یان ژی ناڤبرەك د ناڤبەرا ئیرانێ و لایەنێن دی دا ژ بو چارەسەرکرنا ئاریشا بومبەیا ناڤوکیا ئورانیوم ،بەلێ دیسان ئەڤ چەندە نابیتە رێ خوشکەرەك بو تورکیا دا کو ببیتە ئەندام د ئێکەتیا ئەوروپا دا بەلکی چ گهورین ناکەڤن د ستراتیژیا ناتویێ دا ژ بەر کو تورکیا دووەم هێزا سوپایە د رێکخراوا ناتویێ دا پشتی ئەمریکا ، و ماڤێ ناتویێ یە ڤی پروژەی بجهـ بینیت، هەر جەوا بیت د سالا بهێت دا ئەردوغانی تاقیکرنەك دی یاهەی ئەو ژی هەلبژارتنێن گشتی نە دیسان دبیت ئەنجام دیار بن دیسان ئەردوغان سەروك وەزیرە و پارتیا وی دەسەلاتە ، و دویماهیك جارە ئەردوغان ببیتە سەروك وەزیر ل دویڤدا سەروك کومارە، ل بەر دەستێ ئەردوغانی سێ ئاریشە

یێن هەین ئاریشا کوردان، بابەتێ قوبرسێ و پەیوەندی ل گەل ئیسرائیلێ، ما کی نابێژیت ئەردوغان ڤان بابەتا ناکەتە بارا شێری د دەستێ خو دا، دا کو وەکی جاران بکار بینیت دا کو هێزێ بکەتە سەر هێزا خو یا سیاسی . و پشتی هەشت سالێن دەسەلاتا خو پێنج سالێن دی ببیتە سەروك وەزیر ڤە.

نەخشەیا پەترولێ یا سولتان عبدالحمیدێ دووێ

پەترول ئێکە ژ گرنگترین ژێدەرێن هەر دەولەتەکێ ، ژ بەری سەد سالا سولتانێ عوسمانی سولتان عبدالحمیدێ دووێ نەخشەیەکا پەترولێ دروست کریە تێدا چەندین جهێن گرنگ کو پەترول تێدا دیار کرینە ، د نەخشەی دا چەندین خالێن هەرێما کوردستانێ ژ زاخو و تا چیایێ حەمرین دیار دبیت کو پەترول یا هەی ژ بلی کوردستانا تورکیا ژ وانا (بتلیس ، دیاربەکر ، ماردین و یێن دی) .

نەخشە پشتی ڤەکولینا ئەندازیارێ ئەلمانی پول گروسکوف و حبیب نجیب ئەفەندی هاتیە دروست کرن ل روژا 22-10-1901 ێ ، بەلێ نەخشە هاتبوو ڤەشارتن تا ژ بەری سێ سالا ژ لایێ مالپەرەکێ تورکی ڤە هاتە ئاشکرا کرن و دویڤدا چ دەزگەهێن ڕاگەهاندنێ خو لێ نەکر خودان ، د نەخشەی دا باشترین پەترول ل بابەگورگورێ یە و کەرکوکێ ، سولتان عبدالحمدیدی دڤیا پەترولێ ژ ڤان جها بینیت دەر بەلێ حوکمداریا وی تەمام بوو و نوکە نەخشە یا د ئەرشیڤێن سەروك وەزیراتیێ دا ل تورکیا ،یا دیارە ژی کو خێزانا عبدالمجیدی دڤیا پارچەیێن ئەردی ل موسلێ وەرگرن و ئەڤە چەندین جارە ئەڤ هەولە کریە . هەژی گوتنێ یە د نەخشەی دا 65 جهێن پەترول لێ هەین هاتینە دیتن ، وەکی ل خوارێ :

(1 – دیاربەکر ، 2- ماردین ، 3 – بسمیل ، 4 – خازرو ، 5 – سینان ، 6 – باتمان ، 7 – دیجلە ، 8 – میدیات ، 9 – بەدران ، 10 – بیتلیس ، 11-تولان ، 12- سیرت ، 13 – بوتان ، 14 – خابور ، 15 – فندق ، 16 – جزیرێ ، 17 – دهوك ، 18 – زاخو ، 19 – ئاڤا خابور ، 20 – جولەمێرگ ، 21 – ئامێدیێ ، 22 – بیسان ، 23 – ئەلقوش ، 24 – ئاکرێ ، 25 – زێ یا مەزن ، 26 ، رەواندوز ، 27 – موسل ، 28 – قەرەقوش ، 29 – نەمروت ، 30 – زێ یا بچویك ، 31 – هەڤلێر ، 32 – کویسنجەق ، 33 – ئالتونکوپری ، 34 – شەرقات ، 35 – چیایێ حەمرین ، 36 – کەرکوك ، 37 – توزخورماتو ، 38 – تاوك ،39 – قەرەداغ ، 40 – سلێمانیە ، 41 – قەرەداغ ، 42 – ئاکسو ، 43 – توزخورماتو ، 44 – کفری ، 45 – دەلی عباس ، 46 – تکریت ، 47 – سەمارا ، 48 – ئاڤا خاسو ، 49 – ئاڤا نەربین ، 50- ئاڤا دیالە ، 51 – رەمادی ، 52 – فەلوجە ، 53 – مەندەلی ، 54 – بەعقوبە ، 55 – کازمیة ، 56 – بەغداد ، 57 – مسیب ، 58 – حلە ، 59 – کەربەلا ، 60 – هیت ، 61 – فرات ، 62 – ئەناح، 63 – ال-قدیم ، 64 – ئەبو کەمال ، 65 – مەیدانی)

سولتان عبدالحمیدێ دووێ کی یە ؟

سولتان عبدالحمیدێ دووێ سەردەمێ دەسەلاتا وی ژ سالا 1842 تا سالا 1918 ێ سولتانێ 34 ێ یێ دەولەتا عوسمانی و خەلیفێ 113 ێ یێ ئیسلامێ یە ، دهێتە نیاسین ب ریفورمخوازێ عوسمانیا کو د سەردەمێ وی چەندین چاکسازی هاتینە کرن وەکی ڤەکرنا رێکێن شەمەندەفرا و ڤەکرنا خواندنگەهێن ناڤنجی ل سەرانسەر وەلاتی .دیسان کومکوژیا ئەرمەنیا و ڕویدانێن 31 ی مارتێ یا ژ هەمیا گرنگتر شەرێ جیهانیێ ئێکێ د سەردەمێ وی ڕویدانە .

چاڤدێر

خواندنەك بو حكومەتا نوی یا ئەردوغانی!

پشتی هەلبژارتنێن 12 ی خزیرانا ئەڤ ساله پارتیا داد و گەشەپێدانیێ شیای 50٪ ئانکو نیڤ ب نیڤ دەنگا کوم بکەت ب سەروکاتیا رەجەب تایب ئەردوغانی . ل روژا 6-7-2011 سەروك وەزیرێن تورکیا ئەردوغانی کابینەیا پارتیا خو بو رایا گشتی ل تورکیا دیار کر د ڤێ کابینەییێ دا پتریا وەزیران شیا جهێ خو ب پارێزن و بمینن ل وەزارەتێن خو , د ڤێ حکومەتیێ دا ئەوا چاڤەرێ دهێتە کرن دەستورەکێ نوی دارێژن ژ دەستوریێ کودەتایا 12 ی ئەیلولا رژێما لەشکەری رزگار ببن دیسان ئەردوغانی د ڤێ حکومەتیێ دا هەولدایە کوردێن تورکیا ژی رازی بکەت ب دەستنیشانکرنا چوار وەزیرێن کورد د پوستێن جودا جودا دا . لێ ئەگەر ئەم بەرپەرێن مێژوویا تورکیا نوی پشتی 1923 ێ ڕاگەهاندنا کومارا تورکیا دێ بینین هەردەم دەسەلاتداریا تورك ئەڤ کریارە کریە لێ بتنێ ئەو وەزیرن یێن ل ژێر دەسەلاتا تورکیا ب خو و یێن دانپێدانیێ ب کوردینیا خو نەکەن ژ بلی وەزیران ژی ب دەهان پەرلەمانتارێن کورد د پەرلەمانێ تورکیا دا هەنە لێ ئەو ژی بێدەنگن و تا نوکە د رژد نینن دا کو پرسا کوردان چارەسەر بکەن . بەلکی بتنێ کارێ وان بوویە ئەو دژایەتیا گەلێ کورد بکەن و سیاسەتەکا شوفێنیزمیا کورد پەیرەو بکەن د پەرلەمانی دا .

ئەڤ چەندە نە د روژا مە دا دیار بوویە بەلکی د دەمێن بوری دا دیار بوو.د سالێن بوری دا سەروك وەزیرێن تورکیا رەجەب تایب ئەردوغانی ڕاگەهاند دێ ئەو ڤەکرنا دیموکراسی ئەنجام دەن و بو ڤێ چەندێ پێنگاڤێن سەردەڤ هاتنە هاڤێتن وەکی ڤەکرنا کەنالەکێ کوردی بناڤێ تەرەتە شەش کو کەنالێ دەولەتیێ ب خو یە لێ نەبوو ئەگەرێ هندێ پرسا کوردی چارە ببیت , دیسا پەیرەو کرنا سیاسەتەکا دوو ڕوی ژی ئێك ژ کارێن حکومەتا ئەردوغانی بوو ل لایەکی کەنالێ چ کوردی ڤەدکر و ل لایێ دی ڤی هونەرمەند و روناکبیر دبرنە دادگەها ژ بەر چەند پەیڤەکێن کوردی . د ڤی دەمی ژی دا پەرلەمانتارێن کورد بێ دەنگ دمان بەرامبەر سەرکوتکرنا کوردا و زمانێ وانا .

حکومەتا ئەردوغانی ژ دەستپێکا خو تا نوکە ل جهێ مەزنترین پرسا وەلاتێ تورکیا چارە بکەت کو ئەو ژی پرسا نەتەوەیا کوردە هەولێ دایە ئیسلاما سیاسی سنورێن وێ بەرفرەهـ بکەت و بنەمایێن دینێ ئیسلاما پیروز بکەتە ئالاڤەکێ سیاسی و خو بگەهینیت دەسەلاتێ و هەولێن رەسەن نەکەت دا کو پرسا کوردان چارە بکەت. ل دویماهیێ فەرە دیار بکەین کو رامانا زێدەکرنا دەنگان ئەو نینە ئەردوغان تاکە دەسەلاتە ل تورکیا و هەتا هەتا دێ ئەو بیت.

د دەستورێ تورکیا دا هەر ژ دەستپێکێ تا دویماهیێ ل سەر بنەمایێ نەتەوایەتیا تورکچینێ هاتیە دارشتن ب رامانەکا دی تر بتنێ تورکان ماف هەیە ببنە هەڤوەلاتییێن تورك و گەلێن دی ئاماژە ژی پێ نەهاتیە کرن هەر ژ گاڤا دان و ستاندنا دەستوری بهێتە کرن داد و گەشەپێدان دێ تاوانێ کەتە د ستویێ ئوپوزسیونێ دا لێ ئەو ب خو بابەت ب رەنگەکێ دی ترە ئەڤ گورانکارییێن د دەستورێ کەڤن دا دهێنە کرن چ بەرژەوەندیا کوردان تیدا نەبوو ژ بەر هندێ بایکوتکرن تاکە رێك بوویە پەنایێ ببەنە بەر و د ئەڤروکە دا یا پێدڤی بوو حکومەتا داد و گەشەپێدانێ پێداچوونەکا جددی د سیاسەتا خو دا بکەت دا کو ژ گڤاشتنا رزگا ببیت و نە بێژیت و چ نە کەت بەلکی وی کاری بێژیت پێ بکەت و ب دروستاهی پەیرە بکەت .

تاكه شورەشا وەلات پاشڤەبری!

ل سالا 1979 یَ ب بەهانەیا هندیَ وەلات ییَ بەرەڤ كوفریَ ڤە دچیت و ب هاریكاریا وەلاتیَن ئەوروپی شورەشەك ل ئیرانیَ هاتە بەرپاكرن ، ئیرانا وی دەمی ژ لاییَ ئابوری ، خواندن و كەلتوری د ئاستەكیَ گەلەك بلند دا بوو ژ چ هندەك وەلاتیَن ڤی سەردەمی پیَشكەفتی تربوو ، هەمی یاسا و سیستەم ب گورەی داخوازییَن هەڤچەرخ هاتبوون دارشتن شورەشگیَریَن ئیرانی هەر ژ دەستپیَكا شورەشیَ دژایەتیەكا ئیَكجار مەزن دژی هەڤوەلاتییَن ئیرانیَ كر ، ب هزارەهان گەنج ب تاوانا نە هەڤكارییَ د گەل وان ب هوڤانە هاتنە كوشتن و سیَدارە دان ، ئەڤە 33 سال بورین ل سەر دامەزراندنا كومارا ئیسلاما ئیرانیَ بەلیَ هەتا نوكە ژی چ پەیرەویَن ئیسلامی نە هاتینە جیَبەجیَكرن بەلكی رژیَما توندرەو دژی ئیسلامیَ كار كریە و ئەڤ یاسا و سزاییَن دهیَنە جیَبەجیَكرن وەكو كوشتنا مروڤان ب بەران ئانكو (رەجم) د ئاینیَ ئیسلامیَ دا نینن و دویرن ژ ئیسلامیَ ، ئەڤە بتنیَ ب مەبەستا هندیَ دهیَنە كرن دا كو ئیران د چاڤیَ جیهانا ئیسلامیَ دا بلند بیت و ببیتە دەسەلاتەكا زرهیَز ل روژهەلاتا ناڤین ، ژ لاییَ دی ژی ڤە دەسەلاتا ئیرانیَ مافیَن ژ نەتەوەیان ب دروستاهی نەداینە و ئازادیا بیر و باوەرا ل ئیرانیَ نینە بەلكی مفاداري هەر ئەو ب خو نە و لایەنگریَن وانن ، دبیت گەلەك د هەولا هندجیَ دا بن كو ئیرانیَ دیار بكەن وەكو وەلاتەك پیَشكەفتی ژ لاییَ چەكی ڤە ,پرسیار ل ڤیَریَ ئەڤەیە ئایا ئەگەر روسیا ل پشت ئیرانیَ نەبا دا ئیران شیَت ڤی چەكیَ ناڤوكی دروست بكەت ، دیارە جیاوازیا ئیرانیَ لگەل ئەفغانستانا تالیبان بتنیَ ئەوە ئیرانیَ چەكیَ كومكوژ ییَ هەی یا گرەنتی نینە دیَ ئیران ڤی ئەكی بو مەترسي كرنا رەوشا شاشتیا جیهانیَ بكار بینیت ژ بەر كو كەس نەشیَت بیَژیت ئیران یا بو ئاشتیا جیهانیَ كار دكەت و یا بەرەڤ دەولەتەكا ترساناك دچیت، روژانە یا چەكیَن خو ییَن پیَشكەفتی و د بەرزوەندیا ئاشتییَ دا ب

گورەی وان بەرچاڤ دکەت و دبێژیتە ڕایا گشتیا جیهانێ ئەز خودانێ ڤی چەکی مە و چ هێز نەشێنە ئیرانێ.

ڕادیکالا ئیسلامی ل کوردستانا باکور

نموونا حزب الله

پشتی پەیدابوونا ئایدولوژیا ئیسلاما سیاسی ل دویماهیا چەرخێ 19 ێ ژ لایێ هندەك چالاکڤانێن سیاسی ڤە وەك (محمد عبده ، جمال الدين ئەفغانی و رەشید رزا)ی ، ل دویڤدا وەکو فورمەکا سیاسی ڤێ ئایدولوژیێ د ناڤ تەخا لایەنگرێن حوکمڕانیا ئیسلامی ڕولێ خو دیت ، لگەل گەهشتنا وێ بو وەلاتێن جودا جودا و پەیدابونا هندەك بیر و ڕایێن دی هزرەکا نوی دەرکەفت ئەوا دبێژنێ (ئیسلاما ڕادیکال) لگەل نەبوونا هزرا توند و تیژیێ د ناڤ سیستەمێ ئاینێ ئیسلامێ دا ئەڤ زاراڤە وەکو رەخنەیەك بو ڤێ ئایدولوژیێ دهێتە بکار ئینان .

هزرا (جیهاد) ئانکو شەرکرن د ڕێکا خودێ دا ل دەستپێکا چەرخێ 20 ێ ب نڤێسینێن سەید قوتب ، مەودودی و حەسەن ئەل بەنای ل جیهانا عەرەبی دەنگڤەدا ب ئاراستەیێن ڤان کەسا زاراڤێ جیهاد ب زوری هاتە بکار ئینان تایبەت دژی ئایدولوژیێن سیاسی یێن چەپ وەکی (علمانیەت ، کومونیزم ، مارکسیزم و لینینزم)ێ ئانکو شەرکرن دژی ڤان هزرێن سیاسی ل دەڤ لایەنگرێن ڤان نڤێسەرا جیهادە .

ل کوردستانا باکور بزاڤا حزب الله ئانکو (پارتیا خودێ) ئەوا ناڤێ خو ژ ئایەتەکا قورئانا پیروز وەرگرتی (المجادله ٢٢) ئێکە ژ وان رەوتێن ڕادیکال ئەوێن پاراستنا جیهادێ کرین و ژ پەیوەندی لگەل (حزب الله) ا لبنانێ نە هەین ، ب گورەی هزرا ڤێ بزاڤێ هەمی کار ، چالاکی دێ ب گورەی قورئان و ڕێبازا پێغەمبەری (سلاڤ لێ بن) بن ، و هەر دیسان هەر سیستەمەکێ هەی دگەل حوکمێن ئیسلامێ نە گونجیت سیستەمەکێ کوفری یە و فەرە جیهاد لگەل بهێتە کرن ، حزب الله

دیار دکەت کو پشتی حوکمڕانیا (خلفا الراشدین) سیستەمێ ڕێڤەبەریا ئیسلامی (دەولەتا ئیسلامی) هاتیە پاشگوهـ ئێخستن و دڤێت هەڤڕکی لگەل بهێتە کرن .

مێژوویا دامەزراندنا ڤێ بزاڤێ ڤەرگەریت بو سالا 1979 ێ ب سەروکاتیا ـــ ل باژێرێ باتمانێ ، ئەڤروکە بارا پتریا جهێ خرڤەبوونا ڤێ بزاڤێ باژێرێ عنتابە. بەلێ هەتا دویماهیا سالێن 1980 ێ ئەڤ بزاڤە ب دروستاهی نەدهاتە زانین . ل دویماهیا سالێن 1980 ێ ژ ئەگەرێ بەلاڤبوونا هزرا مارکسیست – لێنینیست ل دەڤەرێن کوردان و بهێزنەبوونا ڤان هزرا حزب الله ێ دەست ب هێرشێن چەکی کر دژی پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ، هەروەسا دهێتە گوت نکو ئەڤ بزاڤە ژ لایێ دەولەتا کویر یا تورکیا ڤە هاتی دامەزراندن دژی پارتیا کرێکارێن کوردستانێ ، بەلێ ئەڤ گوتنە نە هاتیە قەبویل کرن ژ لایێ حزب الله ێ ڤە و وەسا دیار دکەن ژ پێدڤیەکا مێژوویی وانا ئەڤ بزاڤە ڕاگەهاندیە . هەژی گوتنێ یە ژ ئەنجامێ وان هێرشاندا ئەوێن دناڤبەرا حزب الله و پارتیا کرێکارێن کوردستانێ دارڕیدان سەدان لایەنگرێن هەر دوو لایان گیانێ خو ژ دەست داینە .

ترسناکترین سەردەمێ ڤێ بزاڤێ بێ گومان سالا 2000 ێ یە د ئوپەراسیونەکا مەزن دا ئەوا بووی ئەگەرێ لاوازیەکا مەزن یا حزب الله ێ چەندین کەلەخ هاتینە دیتن ب شێوەیەکێ هوڤانە هاتببون کوشتن ك ودا دەست و پێن قوربانی پێکڤە گرێدەن و هندی خو لڤاندبا وەریس یان کێبل ل ستویێ وی پتر تەنگتر دبوو د لێگەڕیانا دا هژمارەکا بازرگانێن کورد ب ڤی ڕەنگی گیانێ خو ژ دەست دا .

ل ڤێ سەرێ سالێ دەهـ سەرکردێن بزاڤا حزب الله ژ ئەگەرێ گوڕانکاریەکا یاسایا سزایێن تورکیا ژ زیندانێ ڕزگار بوون و دەم ل دەست دەست ب نویژەنکرنا بزاڤا خو کر کو پشتی هەیڤەکێ د مالپەرەك خو یێ ئنترنێتێ دا مانیفوستویەك ب ناڤێ (مانیفێستویا کومەلا حزب الله) ێ بەلاڤکر ،

پشتی مێژوو و کاریگەریێن دامەزراندنا خو دیار دکەت و 37 ماددە دارشیتنە ، د بەشی کاریگەریێن دامەزراندنا حزب الله یێ دهێتە دیار کرن کو ئەگەرێ دامەزراندنێ هەبونا سیستەمەکێ ئیلحادی یە بیێ کو ناڤی دیار بکەت پارتیا کارکەرێن کوردستانێ دئێخیتە بەر رەخنەیێن دژوار .

د مانیفیستوییێ دا گرنکترین خال ب ڤی ڕەنگی نە :

- **ژێدەرێ سەرەکی قورئانە (بەندا 1)**
- **میراتگریا چ لایەنا یان حزبا نینە (بەندا 3)**
- **ناڤەندا وی کوردستانا باکور و تورکیایە (بەندا 6)**
- **سیستەمێن نە ئیسلامی ناهێنە قەلەم دان ب کوفری (بەندا 9)**
- **قەبویلکرنا وان بیروارایا ئەڤێن جودا د مەزهەباندا ب مەرجێ بەرژەوەندی هەبیت بو ئوممەتا ئیسلامێ (بەندا13)**
- **هەڤکاریا وان رێکخراوێن هەولا پاراستنا ئێکەم قیبلا موسلمانا دژی ئیسرائیلێ (بەندا 15)**
- **ڕامانا حزب الله ئانکو ئوممەت (بەندا 16)**
- **کارکرن بو فەرمی کرنا زمانێ کوردی د خواندنێ ل کومارا تورکیا (20)**

گوڤارا ڤەژەن

سەرکەفتن د تاقیکرنێ دا

گەلك ژ قوتابیا هەنە دەمێ تاقیکرن نێزیك دبن بارێ خو گران دکەن و خو دکەنە د بارەکێ ترسێ دا ، هەلبەت ترس بوویەرەکا سروشتی یە و هەردەم هەبوویە د ناخێ مروڤان دا، بێ گومان ئەو وانەیێن ل بەرچاڤێ قوتابی ب زەحمەت دێ کاریگەریێ لسەر قوتابی کەن د تاقیکرنێ دا ، ئەم دشێین ب هندەك کریارێن ساناهی رەوشا ترسێ د تاقیکرنێ دا بەروڤاژی بکەین ، ئەو ژی :

1 – خواندنا ئارام و رێك و پێك کری : دڤێت خواندنا وانەیێ ب رێك و پێك بیت ، د لیستەکێ دا بهێتە دیار کرن لگەل دەمێ خواندنێ ، و ئەم ژ بیر نەکەین خواندنا بێی بێهنڤەدان زیانە ل سەر مێشکی و دەروونی ژی.

2 – دەماغێ ڤالا : ئەگەر مێشکێ قوتابی ژ ئاریشە و بوویەرێن دی تر ڤالا بیت دێ شێت پتر کونترولێ ل سەر خواندنا خو بکەت.

3 – ژوورا خواندنێ : یا گرنگە ئەگەر ژوورا خواندنێ بێ دەنگ بیت ژ بەر کو ژاوەژاو یان هەر دەنگەك دی یێ بلند زیانێ ل قوتابی دکەن و هزرا وی ڤەدرەڤین و دویر دکەن ژ خواندنێ .

4 – خواندنا ب کوم : ئەگەر هژمارا قوتابیا گەلەك بیت دشێین خو دابەش بکەن ل سەر چەند گروپەکا و گەنگەشێ ل سەر ناڤەروکا وانەیێ بکەن دێ پتر مفای ژ خواندنێ بینن و زەحمەت وانە دێ ژ بیرا وان چیت.

5 – د تاقیکرنێ دا : خالەکا گرنگ و کاریگەرە ئەو رەنجا قوتابی بری ل ڤێرێ دیار دبیت ، قوتابی دڤێت لەزێ د دانا بەرسڤا دا نەدەت و ب ئارامی بەرسڤ بدەت ، پرسیارێ باش تێبگەهیت پاش بەرسڤ بدەت.

6 – باوەری ب خو هەبوون(self-confidence) : گرنگترین خالە نە بتنێ ل خواندنگەهێ بەلکی د هەمی ژیانا مروڤی دا ئاستێ باوەریا کەسی ب خو ئەگەرێ سەرکەفتن و شکەستنێ یە ، دڤێت قوتابی باوەریەکا موکم ب خو هەبیت دا کو بشێت تاقیکرنێ ب باشترین شێوە ئەنجام بدەت ، دڤێت قوتابی هزرا خو د لایەنێن نەرێنی دا نەکەت ، بەلکی بەروڤاژی هزر بکەت دا کو بشێت ب باشی دەرباز ببیت ژ تاقیکرنێ .

ژمارە ئێك ، ژمارە دوو

ژ بەری دەمەکی ئەم ل کافتریایەکا پەیمانگەهەکێ ڕوینشتی بووین ، دەمەکی مە کرە بەحسا هاتن و چوونا قوتابیا ژ هولا خواندنێ ڤە هەڤالەکا مە گوت ((ماموستایێ مە ل جهێ ناڤێن مە ژمارا دبێژیت)) ئانکو پیتا (ئەلیف) ل دەستپێکێ ژمارە ئێکە و تا دویماهیێ، ب ڕاستی تشتەکێ سەیرە نە بتنێ ل پەیمانگەهەکێ بەلکی ل هەر ئاستەکێ خواندنێ هەبیت ماموستا ل جهێ ناڤێ قوتابی ژمارەیا بێژیت چونکە هەر ئێك ژ مە ناڤێ خو یێ هەی و ئەڤ چەندە ل سەر ناسنامێ هەیە و ناڤ ژی یێ ل بەر چاڤێ ماموستای ئەڤجا پێدڤی ناکەت ل جهێ ناڤی ژمارە بهێتە گوتن ژ بەر کو ئەڤ چەندە کارتێکرنەکا نەرێنی ل دەروونێ قوتابی دکەت و ئاستێ قوتابی لاواز دکەت هەر وەکی چ ناڤ نەهەین، دیسان ئەگەر گوتنا ژمارێ ژ بەر دەمی بیت چ ئاستەنگ نینن ئەگەر گوتنا ناڤا خولەکەکێ یان دوو خولەکا درێژتر ببیت ژ گوتنا ژمارا ، ژ لایێ دی ژی ڤە ئەو قوتابییێ یان قوتابیا ل خواندنا بلند دخوینیت یا گەهشتیە ئاستەکێ بلند و پێدڤی هندێ ناکەت ژ نوی ژمارا بزانیت ل ڤێرێ داخواز ژ هەر ماموستایەکێ دکەین ئەوین ب ڤی ڕەنگی ژمارا دبێژن ل جهێ ناڤی ناڤێن قوتابیا بخوینن و ئەڤە دێ باشتر بیت و بیتە رێکەك بو موکمکرنا پەیوەندیا د ناڤبەرا ماموستای و قوتابی دا بێ گومان ئەگەر ژمارە هاتە گوتن دێ بتنێ ماموستا ژمارێ زانیت نەك ناڤێ قوتابی و ئەڤە نابیتە پێنگاڤ بو بهێز کرنا پەیوەندیا ل دەزگەهێ خواندنا بلند.

ئایەتێن قورئانێ و بیردوزێن سەردەم

گومان د هندێ دا نینە کو قورئانا پیروز گازیەکا هەردەمە و بو هەمی دەم و سەردەمایە، هەر ژ دەستپێکا ئافراندنا مروڤایەتیێ و تا دویماهیك روژ ، ئەگەر ئەم پێداچوونەکێ د ئایەتێن قورئانێ دا بکەین ژ بلی فەرمان و قەدەغەیا دێ هندەك موعجیزەیان بینین کو د سەدسالێن بوری دا ژ نوی زانایا بکار ئینانە و جیهان پێ سەر سام بوویە لێ ئەڤ چەندە ژ بەری (1400) سالا د قورئانێ دا ب ئاشکرای هاتیە دیار کرن ، ل ڤێرێ دخوازین دوو بابەتا بێخین بەرچاڤێن هەوە ، ئەو ژی :

1 – بیردوزا یاریا : ئێکە ژ وان بیردوزێن ب ناڤ و دەنگ ل جیهانی ، ژ بەر کو یا گرنگە و ستراتیژیا خو هەیە د گەلەك بوارێن ژیانێ دا هاتیە بکار ئینان ، ئەڤ بیردوزە ل سەدسالا بوری هاتیە دیتن و پێشئێخستن و باسێ رەوشا کەسەکی دکەت د ناڤ گروپەکێ دا و کاریگەریا وی ل سەر ئاستێ وێ گروپێ ئانکو دان و ستاندنێ ل سەر کاریگەریا وی دکەت ، ئایەتەکا قورئانێ باس ژ ڤێ چەندێ دکەت دەمێ د سورەتا البقرة دا ل ئایەتا (72) ێ خودایێ مەزن دبێژیت (وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ) ئانکو (دەمێ هەوە کەسەك کوشتی و تاوان بال ئێك دوو ڤەددا ، خودێ دێ تشتێ هەوە ڤەشارتی ئاشکەرا کەت) ئەگەر ئەم ڤێ ئایەتێ شروڤە بکەین دێ بینین بیردوزا یاریانە چونکی کەسەکی ئێك کوشتیە و تاوانا کوشتنێ باڵ ب ئێك دوو ڤە دبەن .

2 – سێ مەیمونك : بیردوزەکا گەلەك بەلاڤە روژانە ژی مە بکار ئینایە ، وێنەیەك ژی هەیە ، سێ مەیمونن ئێکێ دەڤێ خو پێ گرتی ، یا دی چاڤێن خو ، و یا دی ژی گوهێ خو ، دەمێ کێم خەمیەك هەبیت ئەم دبێژین (گوهـ لێ نەبوویە ،نە دیتیە ،نزانیت) ئەڤ چەندە ب ئاشکەرای د سێ ئایەتێن قورئانا پیروز دا هاتینە بکار ئینان ئەو ژی د ڤان ئایەتان دا (الاسراء :46 – الکهف :57 و البقرة 7) هەر سێ ئایەت د ڕامانێ دا ب ئێك دوو دچن ئانکو وەکی ئێکن باس ژ بێ باوەرا دکەت و ڕامانا کورت ژی ب ڤی ڕەنگی یە (خودێ دلێ وان و چاڤێن وانا و گوهێن وانا پێن گرتین) وەکی دیار دلی ب ئەزمانێ ڤە گرێدایە . ل ڤێرێ هەمان ئەنجام بو مە دیار دبیت کو زانایا ئەڤ بیردوزە ژ ئایەتێن قورئانێ دەرئێخستینە و بکار ئینانە .

پێن دی

مافێ بکار ئینانا توند و تیژیێ دژی ژنێ

دیاردەیا توند و تیژیێ ئێکە ژ وان ئاریشەیێن زێدە ترسناك د ناڤ جڤاکێ مە دا، روژ نابورن ئەم گوهـ ل دیاردەیەکا توند و تیژیێ نەبین دژی ژنێ ئەڤجا چ ژ لایێ بابێ بیت، برای بیت یان ژی هەر کەسەکی د ناڤ خێزانێ دا، ئەگەرێ سەرەکیێ ڤێ کریارێ هەردەم زەلام بوویە خو ئەگەر ژن ژی توند و تیژیێ د ناڤ خێزانێ دا بکار بینیت، ژ بەر کو زەلامی دەسەلاتەکا بێ سنور یا هەی، و دناڤ خێزانێ دا زالە، ئەو دەنگ و باسێن ئەم دبینین بتنێ ئەون یێن بەرچاڤ لێ ب چەندین کریار ب ڤی رەنگی هەنە و ئەم نزانین کا د روژێ دا چەند بوویەرێن توند و تیژیێ هەنە، مخابن چ دەمێ باس ژ توند و تیژیێ بهێتە کرن ئێکسەر دێ بیرا مە ل توند و تیژیا جەستەیی هێت ئەم توند و تیژیا دەروونی و دەستدرێژیێن ل سەر رەگەزێ مێ ئەم ژ بیر دکەین، گەلەك کەس هەنە رەخنەیێن توند ل شارستانیەتیێن کەڤن دگرن و دبێژن چ مافێ ژنێ نەبوو ، لێ بەلێ د گەلەك شارستانیەتیێن کەڤن دا ژن بوویە خودان دەسەلات و بووینە خوداوەند، بەلێ د روژا مە دا سیستەمێن پاشڤەمای رێك ل رەگەزێ نێر ڤەکریە خو بکەتە ئێکەم هێز د ناڤ خێزانێ دا، ئەڤە ژی ڤەدگەریت بو نە وەکهەڤیا هەردوو رەگەزا د بیاڤێن دیار کری دا، سیستەمێ هوزگەری کاریگەر بوویە ل سەر ڤێ چەندێ و تا نوکە ژی وەسا مایە ، د سیستەمێن هوزان دا بتنێ زەلام دشێت ل دویڤ حەزێن خو بژیت ژنێ ئەڤ مافە نینە وەکی شویکرنا ب دویڤ دلێ خو، ئەگەر حەزەك وەسا هەبیت ئەنجام دێ هوڤانە بیت، چونکی ئەڤ مافە نینە و یا ل بن دەسەلاتا رەگەزێ نێر دژیت لایەنێن پەیوەندیدار دشێن ببن رێگرێن ڤێ دیاردێ ب رێیا دەرکرنا یاسایێن تایبەت بەرامبەر هەر توند و تیژیەکا دژی ژنێ دهێتە بکار ئینان د ناڤ خێزانێ دا ب ڤێ چەندێ ژی دێ بیتە کریارەکا باش بو جڤاکی، یان ژی پێرابوونێن یاسایێن توند هەبن دژی ڤان کەسا یێن دبنە ئەگەرێ تێکدانا رەوشا خێزانێ ، دڤێت ئەم ژبیر نەکەین توند و تیژی دژی ژنێ مەزنترین ئەگەرێ پاشڤەمانا مللەتانە. دڤێت دەزگەهـ و رێکخراوێن ب ڤان چالاکیا ڕادبن پتر رولێ خو ببینن و جڤاکی هوشیار بکەن ژ خرابی و مەترسیێن ڤێ دیاردەیا خراب. دڤێت هەر ئێك ژ مە ژ لایێ خو ڤە دژی ڤێ کریارێ ب ڕاوەستیت دا کو ئەم نەبینە پارچەیەك ژێ و ئەم ببینە ئەگەرێ پێشڤەچوونا پێنگاڤەکێ یا مللەتێ مە ، و ئەم ژبیر نەکەین توند و تیژی یە ئەگەرێ نە پێشکەفتنا گەلان.دیسان بابەتێ دی یێ هەڕە گرنگ د ڤی بابەتی دا ئەوە زێدە زاروکن کو زەلام ل سەر ژنێ فەرز دکەت زێدە بچویك هەبن دا کو ئیجاخێ بەردەوامی پێ هەبیت و ژ ئەگەرێ خەلەت تێگەهشتنا ئاینی یە ئەڤ ئەڤ دیاردە ، ل وەلاتێ مە ئەز د وێ باوەرێ دا مە هەر مالەکێ ب کێماسی پێنج زاروك هەنە، ئەڤە ژ هەمی لایانڤە زیانە بو جڤاکی ئەڤ زاروکە ب دروستاهی ناهێنە پەروەدە کرن یان ژی ب شاشی دهێنە خودانکرن، ئەڤجا هێڤیا مە ئەوە چارەیەك بو ڤان بوویەرێن ناڤهاتی بهێنە دیتن .

یەشار کەمال

Yaşar Kemal

یەشار کەمال ناڤێ وی یێ درست (کەمال سادق گوکچەلی) ل سالا 1923 ێ ژ دایك بوویە ل باژێرێ ئوسمانیە ، چیروکنڤێس و سیناریستێ کورد ل تورکیا، ئێکە ژ ب ناڤ و دەنگترین نڤێسەرانە .خێزانا وی خەلکێ مرادیە بوو ژ بەر شەرێ جیهانێ یێ ئێکێ خێزانا وی ژ وانێ کوچی ئوسمانیە بووینە ، هەر ژ زاروکینیێ یەشار کەمالی چاڤەکێ خو ژ دەست دا، و د ژیێ پێنج سالیێ دا بابێ وی هاتە کوشتن ژ ئەگەرێ دوزا خوینێ .

کارێن جوتیاری کرن وەکی دروار،زێرەڤانا بیستانا،دیسان کارێن ماموستایەتی و کارمەندێ پەرتوکخانێ ، د ڤی دەمی دا هوزانێن وی هاتنە بەلاڤکرن د گوڤارێن (ئولکە،کوڤان،مللەت،بێش پنار) .

د ڤان سالادا چیروکێن وی د گوڤار و روژنامەیەدا هاتنە پەخش کرن، ل سالا 1952 ێ پەرتوکا وی ب ناڤێ (زەر گەرم- Sarı Sıcak } حەمەدوك ل سالا 1955 ێ هاتە چاپکرن ، د ناڤبەرا سالێن 1984-1955 ێ دا 33 پەرتوکێن وی هاتنە بەلاڤکرن .

دیسان ب ڕومانێن خو هژمارەکا خەلاتا ل تورکیا و دەرڤە وەرگرتن ، پەرتوکێن وی هاتینە وەرگێران بو نێزیکی چل زمانێن جیهانێ، کەمال د ڕومانێن خو دا سەرهاتیێن خو ڤەدگێریت و ئەو ڕویدانێن وی دیتین .

بەرهەمێن وی :

چیروك :

- زەر گەرم –1952
- هەمی چیروکێن وی - 1975

رومان :

- حەمەدوك – 1955
- تەنەكە - 1955
- ستوینا ناڤێ – 1960
- ئەرد ئاسن ئاسمان مس – 1963
- گیایێ نەمر – 1968
- حەمەدوك – بەرگێ دووێ – 1969
- ئاغایێن ئاكچاساز – 1974
- ئەگەر ماری بكوژن – 1976
- چاڤێن من سەحكە سالحی – 1976
- بالندە ژی چوون – 1978
- دەریا سل بوو – 1978
- بالندێ بارانكێ – 1980
- دارا هنارێ ل هویوك -1982
- حەمەدوك – بەرگێ سێێ – 1984
- دەرگەهێ كەلێ – 1985
- حەمەدوك – بەرگێ چوارێ – 1987
- دەنگێ كانی – 1991
- ئاڤا فراتێ خوین ژی دهێت – 1997
- یا مێرێ ئاڤ ژێ ڤەخواری – 2002
- دیكلێن ئەلندێ – 2002

رومانێن ئەفسانەوی :

- سێ دەستانێن ئەنادولێ
- داستانا چیایێ ئاغرء
- داستانا بین بوغا
- ئەفەیێ چاركی

رومانێن زاروكا :

- سولتانێ فیلا و مێرییا رهـ سور.

وەگێران :

- زێرینگرێن روناهیا هەیڤێ (ئەی.ڤیدالی)

خەلاتێن وەگرتین :

- خەلاتێ سەركەفتنێ ژ كومەلا روژنامەڤانا – 1955

- خەلاتێ ڤارلك یێ روماناب رومانا حەمەدوك – 1956
- باشترین رومانا بیانی ل فرەنسا - 1978
- باشترین پەرتوك ل فرەنسا – 1979
- دوكتورا فەخری ل زانكویا بیلكەنت – 2002
- خەلاتێ ساڤانوس – سێلانیك - 2002

دیسان چەندین خەلاتێن دی وەرگرتینە ل توركیا و دەرڤەی وەلاتی د بوارێ ئەدەبیاتێ دا .

ژ مالپەرێ کوردیپیدیا هاتیە دابەزاندن